

A Mezőföldi Többcélú Kistérségi Társulás 'Környezetvédelmi Program'-jának Felülvizsgálata

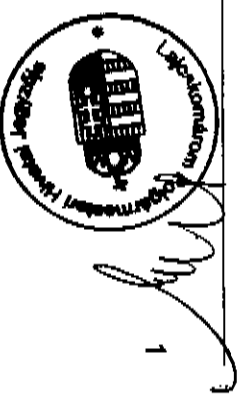
Megbízó:
Mezőföldi Többcélú Kistérségi Társulás
8130 Enying, Kossuth u. 26.

Készítette:
Béla-plan Mémöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.
2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Dunaujváros, 2009. szeptember

*Lejártkötésben Nagykovácsói Önkormányzat
2009. november 26-i ülésén megtárgyalta,
88/2009 (XI.26.) sz. határozatával elfogadta.*

Béla-plan Mémöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.
2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.
Tel/Fax: (3625) 411 140
E-mail: belaplan@vnet.hu

Tartalom

1.	Előzmények	4
1.1.	Programkészítési és felülvizsgálati kötelezettség	4
1.2.	Magasabb szintű program előírásai	5
2.	A felülvizsgálat módszertana	9
3.	A felülvizsgálat során nyert információk	13
3.1.	Települési adatok	13
3.1.1.	Dég	14
3.1.2.	Enying	18
3.1.3.	Kisláng	22
3.1.4.	Lajoskomárom	24
3.1.5.	Lepsény	28
3.1.6.	Mátlyásdomb	31
3.1.7.	Mezőkomárom	34
3.1.8.	Mezőszentgyörgy	37
3.1.9.	Szabadhidég	40
3.2.	KSH adatok	43
4.	Értékelés	48
4.1.	Értékelő mátrix a kiküldött kérdőívekre adott válaszok alapján	49
4.2.	A program megvalósulásának értékelése	52
4.2.1.	A program értékelése értékelő mátrix alapján	52
4.2.2.	Összevetés magasabb szintű programmal	53
4.2.3.	A jelenlegi helyzet és állapot értékelése a Kv. előírásainak megfelelően	56
4.2.4.	A SWOT-elemzés aktualizálása	59
4.2.5.	Általános helyzetértékelés	60
5.	Összefoglaló értékelés	62
5.1.	Jelentős környezeti problémák	63
5.1.1.	Csatornahálózai hiánya	63
5.1.2.	Csapadék és birtvíz elvezetés megoldatlansága	63
5.1.3.	Hulladékkezelődés	63
5.1.4.	Beltérileti utak pormentesítése	64
5.1.5.	Települési környezeti tisztasága	64
5.1.6.	Környezeti tudat és szemlélet formálása	64
6.	Javaslat a program aktualizálására	65
6.1.	A Kistérségi Településfejlesztési Tanács által elfogadott hosszú távú programok	65
6.2.	Az egyes önkormányzatok által tervezett programok	65
6.2.1.	Természetvédelem	65
6.2.2.	A település tisztasága és környezeti állapota	65
6.2.3.	Települési hulladék	66
6.2.4.	Szemnyvíz, csatornázás	67
6.2.5.	Vízszennyezés, vizgazdálkodás	68
5.2.6.	Zaj és rezgés	69
6.2.7.	Helyi közlekedés	69
6.2.8.	Energiagazdálkodás	69
6.2.9.	Környezettudatos szemlélet	70
6.2.10.	Források	71

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Függelék	72
Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia	72
Nemzeti Környezetvédelmi Program III. (tervezet)	74
További programok	78
A programok támogatására alakult civil szervezetek	78
Szakmai szervezetek	79
Jogszabályok	81

1. Előzmények

1.1. Programkészítési és felülvizsgálati kötelezettség

A Mezőföldi Kistérségi Önkormányzatok Területfejlesztési Társulása 2002-ben készült Környezetvédelmi Programja készítésének és felülvizsgálatának alapját képezi a módosított **1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól** előírásai:

48/A. § (1) Az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható használata érdekében - e vagy külön jogszabályban foglaltak előírása szerint - a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos általános tervet (*átfogó környezetvédelmi terv*) ... kell készíteni.

(2) A tervezés során
a) az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervet a magasabb területi szintű környezetvédelmi tervekkel

b) ...

össze kell hangolni.

(5) Települési önkormányzatok - az önálló települési környezetvédelmi program mellett vagy helyett - közös települési környezetvédelmi programot is készíthetnek. Az e feladatot vállalására is kiterjedő többcélú kistérségi társulás, illetve a kistérségi területfejlesztési tanács kistérségi környezetvédelmi programot készíthet.

48/B. § (1) Átfogó környezetvédelmi terv az e törvényben szabályozott települési [48/E. §]) környezetvédelmi program.

(2) Az átfogó környezetvédelmi terv tartalmazza:

a) a környezeti elemek állapotának bemutatásán és az azt befolyásoló főbb hatótényezők elemzésén alapuló helyzetértékelést;

b) a fenntartható fejlődéssel összhangban álló, elérni kívánt környezetvédelmi célokat, valamint környezeti célállapotokat;

c) a célok és célállapotok elérése érdekében teendő főbb intézkedéseket (különösen a folyamatban lévő, illetve az előirányzott fejlesztésekkel és a működéssel kapcsolatos feladatokat), valamint azok megvalósításának ütemezését;

d) a kitűzött célok megvalósításának szabályozási, ellenőrzési, értékelési eszközeit;

e) az intézkedések végrehajtásának, valamint a d) pont szerinti eszközök alkalmazásának várható költségigényét, a tervezett források megjelölésével.

(4) A területi környezetvédelmi programot **szükség szerint**, de legalább a Program megújítását, illetve felülvizsgálatát követően - a 48/A. § (2) bekezdésének figyelembevételével - **felül kell vizsgálni**.

A kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálatának célja

A 9 társult település közigazgatási területén a környezeti jellemzők állapot változásának megvizsgálása, a meglévő környezeti értékek megóvása, az elmúlt időszakban bekövetkezett problémák feltárása, rangsorolása és javaslat készítése a prioritások megjelölésével a további feladatok meghatározására.

„Célja továbbá a környezetkárosító tevékenységek megelőzése illetve felszámolása, a környezeti állapot helyreállítása, a település lakossága, a környezet és a településen működő gazdasági szervezetek közötti harmonikus kapcsolat megteremtése, a fenntartható fejlődés feltételeinek biztosítása (Agenda 21).” A felülvizsgálatnál figyelembe vettük a **fenntartható fejlődés fogalma** alá tartozó alábbi meghatározásokat:

A Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnök nő vezette ENSZ Környezet és Fejődés Világbizottsága „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében tömören határozta meg a

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

fenntartható fejlődés fogalmát: "a fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket".

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális, a gazdasági és a környezeti pilléren és mindhármát együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél szerepel a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

Herman Daly megfogalmazása szerint "a fenntartható fejlődés a folyamatos szociális jólét elérése, anélkül, hogy az ökológiai eltartó-képességet meghaladó módon növekednénk".

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét biztosítása a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: "A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg." (Átmenet a fenntarthatóság felé, Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

1.2. Magasabb szintű program előírásai

A 'FEJÉR MEGYEI KISTÉRSÉGEK ÖSSZEHANGOLT KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA' (2002) által meghatározott célok a mezőségi (enyingi) kistérségre vonatkozóan az alábbiak.

Levegőtisztaság védelem

Feladatok:

- o a főközlekedési útvonalak mentén a folyamatos fásítás
- o pontforrások engedélyezési eljárásánál a védőtávolság és fásítás szigorú betartatása
- o a műszaki védelem nélküli (falur-, és község határában) illegális hulladéklerakó mértán kibocsátása miatt is felülvizsgálat és rekultiválás
- o hulladékgazdálkodási rendeletben szabályozni a kommunális hulladék égetését
- o növelni a zöldterületet a közterületeken.

Vízvédelem

Kiemelt megjegyzés: ' Egyes településeken a csapadékvíz elvezetés nincs megoldva.'

Feladatok:

- o EU normáknak megfelelő szennyvíztelep/telepek kiépítése, melyek jelenleg csak EU-s pályázati pénzből valósíthatók meg
- o egyedi szennyvíztisztító berendezések esetleges alkalmazása a település szerkezetének megfelelően, ez is támogatandó fejlesztés
- o csatornahálózat fejlesztés
- o meglévő, kiépített csatornahálózatnál lakossági rákötési kötelezettség a helyi jogszabálynak megfelelően
- o bel- és külterületi vízvezető –csapadékvíz elvezető hálózat kiépítése, folyamatos karbantartás (falugazdai feladat)

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

- o a felhagyott és működő ázott kutak mennyiségének feltérképezése és használatára rendeletalkotás
- o az ázott kutakba való szennyvízbevezetés hatósági ellenőrzése és a lakosság tájékoztatása ennek veszélyéről
- o állattartás körülményeiri rendeletben szabályozni a 49/2001. *Korm. rendelet* szerinti
- o a nitrát-szennyeződés elleni védelem érdekében a 49/2001. *Korm. rendelet* alapján helyi rendelet alkotása és betartásának ellenőrzése
- o a lakosság tájékoztatása a szennyvízelhelyezés lehetőségeiről, az illegális szennyvíz elhelyezés veszélyeiről
- o a környezetpszennyező illegális tevékenységek felszámolása érdekében javítani kell a hatósági munka hatékonyságát
- o a csapadékcatornákba a szennyvíz illegális bekötésének ellenőrzése
- o permetezési napló megkövetelése.

Föld- és talajvédelem

Feladatok:

- o a közúti közlekedés által kibocsátott nehézfémek lerakódnak a talaj felső rétegébe, ezért a forgalmas helyeken növényzet telepítése a szennyezett talaj megkötésére a felporzás megakadályozására
- o illegális hulladék elhelyezés megszüntetése
- o közterületen való szemetalás ellen közutak mentén tárolók kihelyezése
- o a zöldterületek növelése
- o aszfalt úthossz növelés.

Természet- és tájvédelem

Feladatok:

- o A Duna-Ipoly Nemzeti Park által kezelt terület védelmének megszervezése helyi környezetvédő szervezetek segítségével
- o kerékpáros turizmus fejlesztésére program kidolgozása.

Hulladékgazdálkodás

Feladatok:

- o a működő ipari telephelyek környezetszennyezésének megelőzése
- o felhagyott ipari területek kármentesítése
- o szelektív hulladékgyűjtés megszervezése, -amely néhány településen elkezdődött, hulladék szigetek és gyűjtőudvarok kialakításával. A Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás KEOP-hulladékgazdálkodási programja keretében tovább bővíteni a rendszer kiépítését
- o komposztáló telep létrehozása
- o állati hulladékok begyűjtése, ártalmatlanítása
- o műszaki védelem nélküli lerakók felülvizsgálata, rekultiválása és lezárása, valamint tájba illesztésük
- o önkormányzati rendeletek alkotása a hulladékgazdálkodásról – ezen belül a hulladékégetés szabályozása
- o helyi hulladékgazdálkodási tervek készítése a 126/2003. (VIII.15.) *Korm. rendelet* szerinti
- o lomtalanítás szervezése, lakossági veszélyes hulladékok begyűjtése, mint lejárt növényvédőszerék
- o az önkormányzat által kiadott telepengedéllynél a termelési hulladékok nyomon követése.

Béla-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Zaj- és rezgésvédelem

Feladatok:

- o a zajvédelmi rendelet elkészítése és elfogadása
- o a zenes vendéglátóhelyek rendszeres ellenőrzése és a határértéket meghaladó zajszennyezés eseté kötelezés, bírságotolás, ill. végső esetben a tevékenység szüneteltetése, a szórakozóhely bezárása.

Környezetbiztonság

Feladat:

- o Ellenőrizni kell a térségben működő vállalkozások havária terveinek meglétét, civil szervezetek segítségével.

Energiellátás

Feladat a közintézmények energiatelhasználásának racionalizálása:

- o takarékos közvilágítás
- o közintézmények megújuló energia hasznosítása
- o megújuló energia felhasználás, mint szél, nap a térségben.

Környezeti nevelés, tudatformálás, társadalmi részvétel

Feladatok:

- o lakosság hiteles tájékoztatása
- o környezettudat és szemléletformáló előadások szervezése
- o a lakosokban annak tudatosítása, hogy kérődző állatok legeltetése, valamint leveles zöldség telepítése nehézfémekkel szennyezett talaj esetén nem ajánlott
- o kiadványok beszerzése és eljuttatása a lakossághoz.

Különleges (komplex) kezelést igénylő területek

Allergén növények

- o helyi rendeletben szabályozni kell a parlagfű irtását és egyéb, a területen honossá vált allergén növényeket.

Ipari tevékenység területén

- o BAT (Best Available Techniques – 91/61/EC) minősítésű technológiákat alkalmazó vállalkozások betelepülésének elősegítése, és működésének ellenőrzésében való részvétel.
- o Ipari üzemek védősáv telepítéseinek ellenőrzése.

Mezőgazdaság területén

- o Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program megismertetése minden gazdálkodó egységgel.
- o Biogazdálkodás népszerűsítése.
- o Állattartásra vonatkozó önkormányzati rendeletek aktualizálása.

Közlekedés

- o Az M7-es fizetővé válása növelni fogja a forgalmat pl. Lepsénynél, megkerülő út lenne célszerű.
- o Kerékpár utak bővítése.
- o Települések közintézményeinél, forgalmas kereszteződéseinél figyelemfelkeltő-lassító útburkolati jelek/jelezések/műtárgyak létesítése.

Béta-plan Mémóri Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: betaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

- o Nagy forgalmú közutak mentén az emelt szintű szennyezettség miatti szennyező taló növényzet telepítése (pl. nehézfém taló nyírfaj).
- o A lakosokban annak tudatosítása, hogy kérdőző állatok legeltetése, valamint leveles zöldség telepítése nehézfémekkel szennyezett talaj esetén nem ajánlott.

A Környezetvédelmi Program felülvizsgálatánál és eredményének értékelésénél figyelembe vettük az e fejezetben leírtakat.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2. A felülvizsgálat módszertana

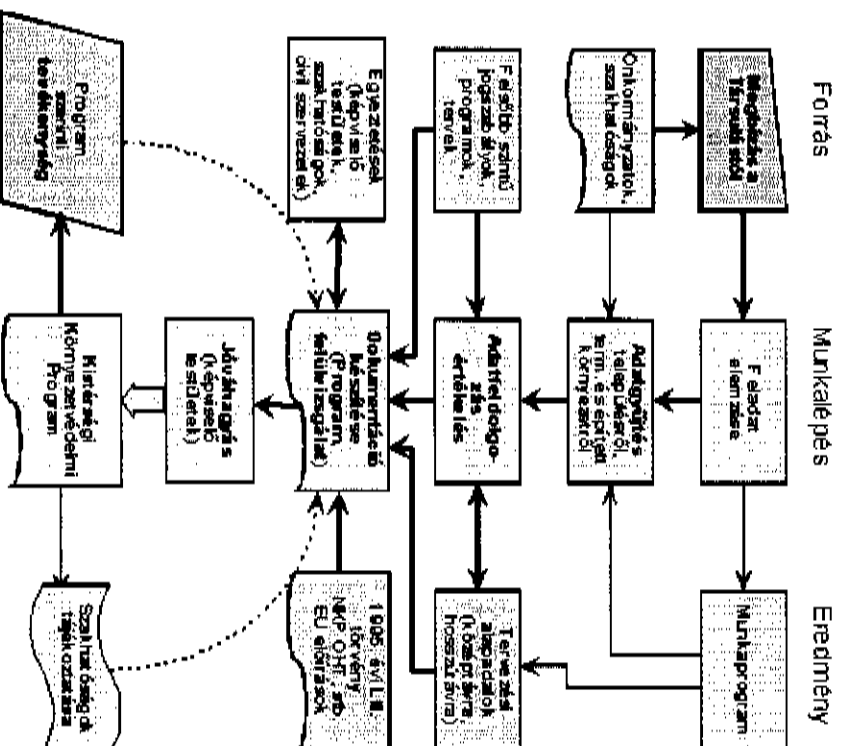
A felülvizsgálat a vonatkozó hatályos jogszabályok előírásai alapján készült. Forrásként a Magyarország.hu honlapon elérhető hatályos jogszabályok elektronikus gyűjteményét (híjegy) használtuk.

A felülvizsgálat lépései:

- o a környezetet állapotát jellemző adatok és információk összegyűjtése
- o környezetvédelmi program értékelése a hatályos jogszabályok követelményeinek, előírásainak megfelelően
- o a megyei program érvényesülése
- o a Programban meghatározott célok teljesülésének értékelése.

A Kistérségi Környezetvédelmi Program a települések számára közös célokat határozott meg. Az egyes települések eredményeit a kiküldött kérdéslistákra adott válaszok alapján értékeltük. A kérdéslisták mellett adatokat gyűjtöttünk a települések honlapjáról, valamint a foldhivatalok.geod.hu honlapról. A begyűjtött adatokat összesítettük, s az összesítés adott választ a Program eredményességéről.

A felülvizsgálat folyamatát mutatja az alábbi ábra:

Adatgyűjtés céljából az egyes települések számára kiküldött kérdéslista az alábbi.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata
 Kérdőív a település jelenlegi adatairól a Kistérségi Környezetvédelmi Program
 felülvizsgálatához
 (2009. július)
 (település)

Sor- szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: Lakosság: Lakásszám:
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: Gondozás:
4.	Történt-e erdőültetés?	
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	
10.	Szennyvízelhelyezés lehetsége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: Ellenőrzés: Iszapkezelés:
11.	Csatornázottság az össz lakás számra vonatkoztatva	
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: Politika:
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	
16.	Evenként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékot?	
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	
23.	Közúti forgalom adatai	Személyautó: Teherautó:

Kisértségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

24.	Van-e belterületi nem portalanított út?	
25.	Utak állapota	
26.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	
27.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	
28.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	
29.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	
30.	Érdvizek védelme megoldott-e?	
31.	Történt-e vízszennyezés?	
32.	Történik-e házi komposztálás?	
33.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	
34.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	
35.	Árkok gondozása megoldott-e?	
36.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	
37.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezetudat és szemléletformálás tekintetében?	
38.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	
39.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	
40.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	
41.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	
42.	Van-e védett területre fenntartási/kezelési terv?	
43.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájilleghez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	
44.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztetettség: Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: Volt-e erdőtűz:
45.	Kérékpárút létesült-e?	
46.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: Selektív hulladékgyűjtés: Utcai szemégyűjtők: Tiszta udvar, rendes ház: Szervezett közös közterületi takarítás: Házi komposztálás:

Béla-plan Mémóri Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

A jelenlegi általános felülvizsgálat célja a korábban elfogadott környezetvédelmi program megvalósulásának és aktualitásának értékelése, majd ennek eredménye alapján javaslat a feladatok ismételt rögzítésére.

A fentiek alapján a felülvizsgálati anyag röviden áttekinti az egyes területeken bekövetkezett változásokat, a végrehajtott feladatokat, megtett vagy folyamatban lévő intézkedéseket, elért eredményeket. A vizsgált területek az alábbiak:

- o települési környezet tisztasága
- o ivóvíz ellátás
- o csapadékvíz-elvezetés
- o szennyvízkezelés
- o hulladékgazdálkodás
- o levegőtisztaság-védelem
- o zaj és rezgés elleni védelem
- o energiagazdálkodás
- o zöldterület-gazdálkodás
- o talajvédelem
- o vízvédelem
- o települési környezet védelme
- o tájvédelem, élővilág és a természet védelme
- o épített környezet védelme
- o helyi közlekedésszervezés
- o környezetbiztonság
- o környezettudatos szemlélet.

Az értékelési fázisban összevetettük a 2002-es adatokat a jelenlegiekkel, s ennek alapján értékeltük a Program kistérség egészére vonatkozó céljainak az elélt időszak (6 év) alatti megvalósulását.

Az értékelésnél figyelembe vettük az 1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól **46. § (1)** előírásait a települési önkormányzatok környezetvédelmi feladatairól, különös tekintettel a c) és e) pontokra:

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki a 48/E. §-ban foglaltak szerint, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- c) **a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;**
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, társadalmi szervezetekkel;
- e) **elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;**
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

3. A felülvizsgálat során nyert információk Kistérség

1994 -ben a Központi Statisztikai Hivatal elnöke 9006/1994 (S.K.3) közleményével bevezette a kistérség kategóriáját, mint a statisztikai folyamatok mérésének területi egységét. Az 1996. évi XXI. törvény a kistérséget jelölte meg alsó szintű területfejlesztési térségként és az önkormányzatok területfejlesztési társulásait a kistérség területfejlesztési szerveiként.

A 244/2003. (XII. 18.) Korm. rendelet 1. § (2): A területfejlesztési-statisztikai kistérség földrajzilag összefüggő területi egység, amelyet a hozzá sorolt települések teljes közigazgatási területe alkot, továbbá amelynek határai e települések közigazgatási határai által meghatározottak. Egy település közigazgatási területe csak egy kistérségbe tartozhat.

Kistérségi alapadatok

A kistérségek fejlettségének meghatározása a 311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet szerint.

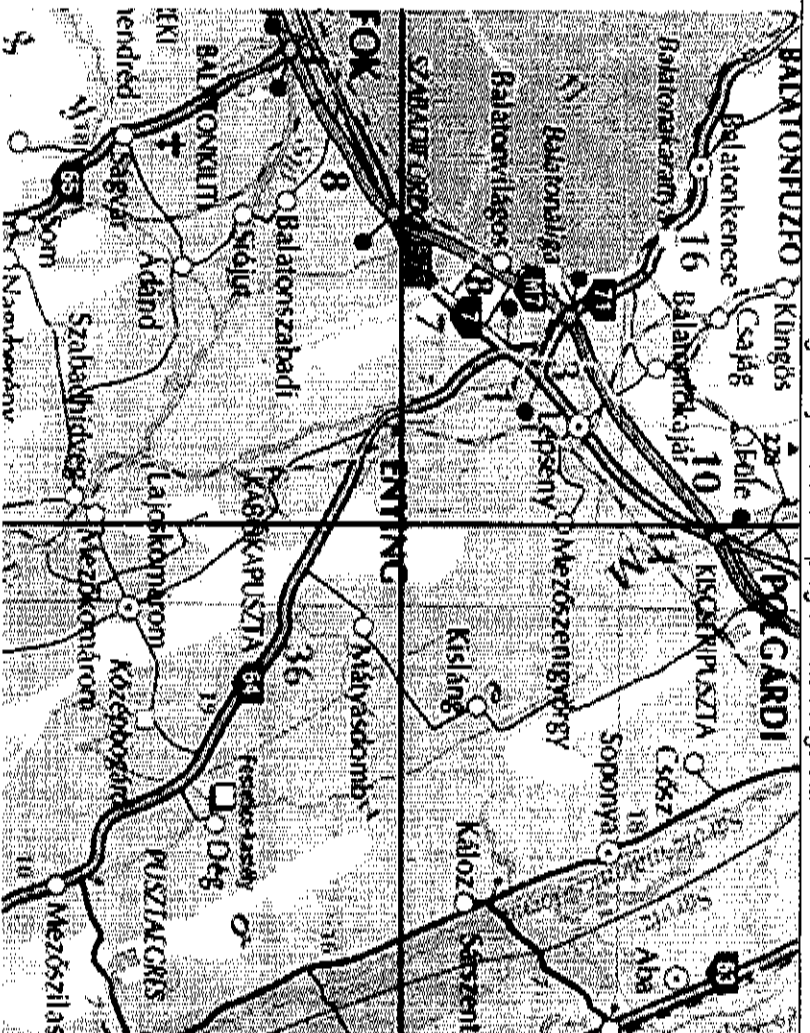
Terület (km ²)	433	
Lakónépesség (fő, 2004. dec. 31.)	21.739	
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett térség (64/2004. Korm. r. szerint)	igen	
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott térség	igen
	Ipari szerkezetátalakítási térség	nem
Mérték szerint	Vidékfejlesztési térség	igen
	Hátrányos helyzetű	igen
Települések száma	Leghátrányosabb helyzetű	nem
	Város	9
Jogállás szerint	Város	1
	Község	8
Területfejlesztési szempontból kedvezményezett települések száma (7/2003. Korm. rendelet szerint)	2	
Típus szerint	Társadalmi-gazdasági szempontból elmaradott település	2
	Országos átlagot jelentősen meghaladó munkanélküliséggel sújtott település	0
	Leghátrányosabb kistérséghez nem tartozó leghátrányosabb helyzetű település	0

Forrás: Hátrányos helyzetű kistérségek a Közép-Dunántúlon 2008. KSH.hu

A 2002-ben készült Programban Kálóz község is szerepel, azonban a 2004. évi CVIII. törvény melléklete (A kistérségek, a kistérségekbe tartozó települések és a kistérségek székhelye) szerint Kálóz területileg az Abai kistérséghez került, így az értékelésből kihagytuk.

3.1. Települési adatok

A kistérség települései az alábbi térképrészleten láthatók.

Az információkat településenként gyűjtöttük össze kérdéslisták segítségével, illetve adatokat gyűjtöttünk a települések honlapjairól és a foldhivatalok.geod.hu honlapról.

3.1.1. Dégi

A község Fejér megye délnyugati részén, a 64-es főútvonal mellett helyezkedik el. Székesfehérvártól 55, Siofoktól és a Balaton partjától 35 km-re helyezkedik el. Természetföldrajzilag a terület a Mezőföldhöz tartozik. A szűkebb kistjai Dégi-süllyedék néven ismert. Kiterjedése kb. 5 km². A nagytái jellegzetes formái (lössvölgyek, dombok, patakok, tavak), növényzet és állatvilág itt megtalálható. Egy része - a kastélypark és környéke - megyei értékű természetvédelmi terület. A kedvező talajtani és éghajlati adottságok következtében a szántóföldje a mezőgazdaság legfrekventáltabb területének számít. Kiválóan termeszthetők itt gabonafélék, kukorica és cukorrépa. A község egyes részlein szőlőkültúra is megtalálható (borospincék és borfeldolgozó üzem). Nevezetessége a Fesletics-kastély, mely egykoron állami gondozott gyermekeknek adott otthont.

Lakosság: 2.322 fő

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok
 2003 1.217 fő
 2004 2.416 fő
 2005 2.413 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 95,58
 2004 96,58

Beta-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.
 2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.
 Telfax: (3625) 411 140
 E-mail: betaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2005.97.25

Csatornahálózatba bekapcsolt lakások %

2003. 00
2004. 00
2005. 00

Kiepitett beltéri terület az összes út %-ában

2003 94,44
2004 94,44
2005 94,44

Intézmények

Dégy Község Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)

Általános Művelődési Központ (Dr. Kovács Pál Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény, Óvoda, Művelődési Ház, Könyvtár)

Fáklya Dr. és Társa Éü. Bt.

Postahivatal

Civil szervezetek

Dégyi Park-tó (Honlap: Dégyi Park-tó). A Dégyi Park-tó 1976 óta természetvédelmi területén megtalálható a Magyarországon igen ritka mocsári teknős is.

Önkéntes Tűzoltó Egyesület

Dégyi Községi Polgárőrség

Margaréta Nyugdíjas Klub

Vöröskereszt

Nagycsaládosok Egyesülete

Dégy Sport Egyesület

Elnyert pályázatok

Számítástechnikai eszközállomány korszerűsítése: 2003-ban 217.870 Ft

Meglévő vízvezeték hálózat bővítése 2006-ban 2.000.000 Ft

Általános Iskola I-II. ütem bővítési munkái 2003-ban 60.615.804 Ft

Kiküldött kérdőív a válaszokkal:

Sor-szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: belt: 286,37 ha, kült: 4.304,25 ha, össz.: 4.590,62 ha Lakosság: 2.322 Lakásszám: 861
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágápolás)	nem
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: nem Gondozás: részben gondozott
4.	Történet-e erdőstítés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	563

Béteplan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Telefon: (3625) 411 140

E-mail: beteplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válassz
24.	Utak állapota	rossz
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	nincs
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	nincs
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	nem
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	igen
29.	Élővizek védelme megoldott-e?	nem
30.	Történt-e vízszennyezés?	nem
31.	Történik-e házi komposztálás?	igen
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	igen
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	többnyire rendezetlen
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	nincs
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	alacsony színvonalú
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	nincs
37.	Ovodai környezeti nevelési program van-e?	
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	csapadék elvezetés hiányossága, szennyvízelvezetés hiányosságai
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	igen
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	csak az önerőt
41.	Van-e védett területre fenntartási/kezelési terv?	nincs
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájjelleghez alkalmazkodó kialakítás megvalósult-e?	eddig még nem
43.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztetettség: nem megoldott Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: van Volt-e erdőtüz: nem
44.	Kerékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: igen Szelektív hulladékgyűjtés: nincs Utcai személgyűjtők: nincs Tiszta udvar, rendes ház: nincs

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
		Szervezett közös közterületi takarítás: nincs Házi komposztálás: nincs

3.1.3. Kisláng

A község megközelíthető Polgárdi felől a 70-es út csatlakozásánál, Soponya felől a Sárvízi települések összefogása által megépített új bekötőúton, továbbá a 64-es út leágazásáról Mátyásdombon keresztül.

Intézmények

Kisláng Község Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)
 Tamási Áron Általános Művelődési Központ (Általános Iskola, Művelődési Ház, Tájéz, Könyvtár)
 Napközi otthonos Óvoda (alapfokú oktatás)
 Postahivatal

Ellátottság

Egy házionvosi körzetre jutó lakosok
 2003 1.345 fő
 2004 1.341 fő
 2005 1.344 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 99,51
 2004 99,51
 2005 99,51

Csatornahálózatba bekapcsolt lakások %

2003 00
 2004 00
 2005 00

Kiepitett belterületi út az összes %-ában

2003 100,00
 2004 100,00
 2005 100,00

Elnyert pályázatok

Általános iskola tetőtér beépítése: II. ütem 2003-ban 14.060.591 Ft
 Belterületi utak téli fagykár utáni felújítása: 2003-ban 2.386.122 Ft
 Ravatalozó felújítása: 2004-ben 4.560.614 Ft
 Polgármesteri Hivatal épületének felújítása: I. ütem 2005-ben 7.974.555 Ft
 Belterületi utak felújítása: 2005-ben 1.400.000 Ft, 2006-ban 1.035.586 Ft
 Szennyvízelvezetés és tisztítás (KEOP): 2009-ben 45.000.000 Ft (I. ütemre)

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor-szám	Kérdés	Válassz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: 5.306 ha Lakosság: 2.653 fő Lakásszám: 1.016 db
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: - Gondozás: igen
4.	Történt-e erdősítés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	731
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	9
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	2. gumigyártás és fémgyártás
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	1.000
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: 0 Ellenőrzés: 0 Iszapkezelés: 0
11.	Csatornázottság az össz lakás számára vonatkoztatva	0
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: Politika:
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	igen
16.	Eventként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	igen
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékok?	-
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	nincs
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	nincs
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	nincs
23.	Van-e belterületi nem portalanított út?	nincs
24.	Utak állapota	Felújításra szorul
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	nincs
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	nem

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	igen
29.	Élővizek védelme megoldott-e?	igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	nem
31.	Történik-e házi komposztálás?	nem
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	nem
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	igen
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	igen
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatban viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	igen
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	
41.	Van-e védett területre fenntartásikérelési terv?	nincs
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájilleghez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	
43.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztettség: nincs Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: nincs Volt-e erdőtűz: nem
44.	Kerékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: Szelektív hulladékgyűjtés: Utcai szemégyűjtők: Tiszta udvar, rendes ház: Szervezett közös közterületi takarítás: Házi komposztálás:

3.1.4. Lajoskomárom

Lakosság: 2.424 fő

Az 1802-ben alapított nagyközség részét képezi Középbogárd és Külsősárpuszta is. A településen átfolyó Kutas-ér mentén 1879-ben létrehozták az első halasárvát. Ma már öt horgászút várja a pihenni vágyókat.

A Fülöp-hegy pincésora a falu egyik büszkesége. Az itt termelt borok az évtizedek óta megrendezett, sok látogatót vonzó, Lajos napi borversenyen mérelik meg magukat. A

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

településtől délre található Külsősárpusztán működő sportlő tenyészési központ, Lovarda és parzió a lovas turizmus kedvelt célpontja.

Intézmények

Gesztenyefasori Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (alapfokú oktatás)
Kerekerdő Napközi otthonos Óvoda (alapfokú oktatás)
Lajoskomáromért Alapítvány (Önkormányzat által létrehozott közalapítvány)
Lajoskomárom Nagyközség Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)
Postahivatal
19 civil egyesület.

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok
2003 2.492 fő
2004 2.486 fő
2005 2.465 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 100,00
2004 100,00
2005 100,00

Csatornahálózatba bekapcsolt lakások %

2003 00
2004 00
2005 00

Kiépített belterületi út az összes %-ában

2003 77,27
2004 77,27
2005 77,27

Elnyert pályázatok

Belterületi úthálózat felújítása: 2004-ben 12.000.000 Ft, 2005-ben 5.000.000 Ft

Polgármesteri Hivatal belső felújítása: 2005-ben 8.200.000 Ft

Szennyvízelvezetés vízügyi létesítési engedélyezési terv készítése: 2006-ban 13.800.000 Ft

KEOP kétfordulós pályázati rendszer keretében a Lajoskomárom –Dég szennyvíz-beruházási projekt az első fordulóban sikeresnek bizonyult.

Sor- szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Térület: 75,67 km ² Lakosság: 2424 Lakásszám: 876
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	Igen
3.	Zöldfelületek/parok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: nincs Gondozás: igen (lásd közfoglalkoztatás, 2009-ben 22 fő)

Béla-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válassz
4.	Történt-e erdőstítés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	Személygépkocsi: 649 Téhergépkocsi: 67
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	5
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	Mezőgazdasági vállalkozások szám: 52 (műtrágya használata + állattartók hígtrágya elhelyezése)
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	874 vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlan van a településen (2 ingatlan nem ellátott vezetékes ivóvízzel)
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	Igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: ATEV- Mátyásdomb Ellenőrzés: Iszapkezelés:
11.	Csatornázottság az össz lakás számra vonatkoztatva	Csatornázottság nem megoldott. (KEOP I. forduló (2008.) II. forduló (2009.) Rendelet: 6/2000. (VI.1.) Politika: -
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi renDELETEL és környezeti politikával?	13/2004. (XI.1.) Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási renDELETEL?	Igen (Lakossági szilárd hulladékgyűjtés, szállítás és elhelyezés (Polgárdi))
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	522,34 tonna (2008.)
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladékgyűjtés és szállítás?	A hulladékudvar környezetvédelmi hatóság által kiadott telepengedéllyel rendelkezik 2014. májusáig
16.	Évenként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	-
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	Nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékokat?	Igen Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás megt nyert KEOP pályázattal rendelkezik, rekultiválás
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	-
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	-

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor-szám	Kérdés	Válasz
		várrható ideje: 2012.
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	Igen
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	Nincs, állati hulladék gyűjtőhely van.
23.	Van-e belterületi nem portalanított út?	Nincs
24.	Utak állapota	Jó (11 km út, 29 km járda)
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	Lásd: NATURA 2000
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	Nem
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	Nem
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	Megfelelő
29.	Élővizek védelme megoldott-e?	Igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	Nem
31.	Történt-e házi komposztálás?	Nem
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	Magas a talajvízszint („B” érzékenység)
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	Település néhány területét kivéve igen.
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	Igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	Faluszépitő Egyesület (Lajoskomárom) Falvédő Egyesület (Középbogárd)
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	Igen (Zöld Óvoda)
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	Szennyvíz kezelésének megoldása (KEOP pályázat)
39.	Tervez-e pályázat után állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	Igen, KEOP pályázat II. forduló, 2009. ősz
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	Hittel, Önerő Alappal, Víziközmű Társulat után lakossági befizetés
41.	Van-e védett területre fenntartás/kezelési terv?	Nincs
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájilleghez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	Nem
43.	Környezetbiztonság	Belvív-veszélyeztetettség:- Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van:- Volv-e erdőtűz: nem
44.	Kerékpárút létesül-e?	Nem

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válassz
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: - Szelektív hulladékgyűjtés: Igen Utcai szemégyűjtők: Igen "Tiszta udvar, rendes ház":- Szervezett közös közterületi takarítás: igen Házi komposztálás: -

3.1.5. Lepsény

A település Veszprém megye határán található, első írásos említése 1226-ból való. 1896-ban a Győr- Veszprém-Dombóvár vasútvonal kiépítésekor vasúti csomóponttá vált.

Terület: 3.908 ha,

Lakosok száma: 3.306 fő,

Lakások száma: 1.162.

Intézmények

Lepsény Nagyközség Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)

Általános Művelődési Központ (Fekete István Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola (alapfokú oktatás))

Napraforgó Óvoda (alapfokú oktatás)

Községi Könyvtár és Falumúzeum (kulturális és sporttevékenységet végző szerv)

Petőfi Sándor Művelődési Ház (kulturális és sporttevékenységet végző szerv)

Postahivatal

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok

2003 1.639 fő

2004 1.651 fő

2005 1.650 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 97,71

2004 97,28

2005 97,03

Csatomahálózatba bekapcsolt lakások %

2003 56,93

2004 71,84

2005 74,76

Kiépített belterületi út az összes %-ában

2003 95,45

2004 95,45

2005 95,45

Elnyert pályázatok

Településrendezési terv készítése: 2003-ban 4.841.200 Ft

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Polgármesteri hivatal felújítása, kiszolgáló épület építése, parkoló kialakítása: 2004-ben 9.920.800 Ft
 Orvosi rendelők és közös váróhelyiség átalakítása, felújítása: 2004-ben 9.878.500 Ft
 Polgármesteri Hivatal teljes rekonstrukciója: 2004-ben 5.739.000 Ft
 Helyfőnéneti múzeum áthelyezése, községi könyvtár és teleház bővítése: 2005-ben 1.301.762 Ft
 Övoda nyílászáróinak cseréje: 2005-ben 3.940.343 Ft
 Fekete István Általános iskola homlokzat felújítása: 2005-ben 952.751 Ft
 Fogorvosi rendelő és tanácsadó kialakítása: 2006-ban 7.600.000 Ft

Sor-szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: 3.907 ha, 7561m ² Lakosság: 3.306 Lakásszám: 1.162
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	Igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: - Gondozás: megoldott
4.	Történt-e erdősítés?	Nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	723 db
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	16 db
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	5 db
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	100%
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	Igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürtő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: DRV Zrt. végzi Ellenőrzés: DRV Zrt. végzi Iszapkezelés: DRV Zrt. végzi
11.	Csatornázottság az össz lakás számra vonatkoztatva	92%
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: nem Politika: Igen
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	Igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	Tervei rendelkezik
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	Igen, hetente
16.	Eventként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	Vertikál Zrt. végzi a szállítást
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélyje?	Nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékokat?	Polgárdi hulladéklerakó
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	Nincs
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	Igen 22/6 hrsz.
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék)	Nincs

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
	hulladéklerakó?	
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	Nincs
23.	Van-e bellerületi nem portalanított út?	Lakóút nincs.
24.	Utak állapota	Jó
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	Nincs
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	Nem
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	Igen: Cinca patak, Ravaszi közbirtokossági legelő
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	Közepes
29.	Élővizek védelme megoldott-e?	Igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	Nem
31.	Történik-e házi komposztálás?	Nem
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	Igen
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	Közepesen
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	Részben
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	Lakossági fórum
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	Nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	Igen
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	7. főút zai és légszennyezettség
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	Nem az önkormányzat a 7. főút kezelője
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	Nem
41.	Van-e védett területre fenntartás/kezelési terv?	Nincs
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájellelghöz alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	Nem
43.	Környezetbiztonság	Belvív-veszélyeztetettség: Egyes területeken Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: nincs Volt-e erdőtüz: nem
44.	Kerékpárút létesült-e?	Részben
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: Szelektív hulladékgyűjtés: Van

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
		Utcai személgyűjtők: Van Tiszta udvar, rendes ház: nincs Szervezett közös közterületi takarítás: nincs Házi komposztálás: nincs

3.1.6. Mátyasdomb

A község Fejér megye délnyugati részén, a 64-es főútvonal mellett, Székesfehérvártól 45, Siófoktól és a Balaton partjától 28 km-re helyezkedik el. A község 1990-ig Enyinggel községi közös tanácsot alkotott.

Teljes népesség 817 fő
Terület 35,39 km²

Mátyasdomb község önálló vízkivételi művel és települési ivóvíz hálózattal rendelkezik.

A település kommunális- és üzemi szennyvizeinek gyűjtése és kezelése megoldatlan. Szennyvíz közművel a község nem rendelkezik. Szennyvízhálózat kiépítése és –kezelőmű megoldása tekintetében két lehetőség adódik:

- egyrészt a település területén belül, a korábbi állati fehére-feldolgozó üzem felhagyott szennyvíztisztítójára csatlakozó hálózat formájában
- másrészt az enyingi kistérség által szerveződő regionális szennyvízgyűjtő és tisztító rendszerre történő csatlakozással (nyomott szennyvízvezetékekkel).

A lehetőségek közti választás – és központi támogatási pályázatban való részvétel lehetőségének biztosítása - részletes műszaki előtervezést igényel.

Ugyancsak allergikus problémát képez a település közigazgatási területét átszelő felszíni vízvezető árkok és csatornák elhanyagolt állapota, a korszerű vízrendezés hiánya. E tekintetben sürgős igény merül fel a felszíni vízrendezés megterveztetésére és kivitelezésére. A megemlített feladattal párhuzamosan biztosítani kell a fejlesztésbe vonásra kerülő területek ezen rendszerhez való kapcsolatát is.

Intézmények

Mátyasdomb Község Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)
Általános Művelődési Központ (Lonkai Ármin Általános Iskola, Eszterlánc Napközi otthonos Óvoda és Egységes Óvoda-Bölcsőde, Könyvtár, Művelődési Ház)
Postahivatal

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok
2003 815 fő
2004 815 fő
2005 828 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 100,00
2004 100,00

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2005 100,00
 Csalomahálózatba bekapcsolt lakások %
 2003 00
 2004 00
 2005 00

Kiépített belterületi út az összes %-ában
 2003 100,00
 2004 100,00
 2005 100,00

Elnyert pályázatok

Temető és ravatalozó felújítása: 2005-ben 4.431.254 Ft
 Orvosi lakás és rendelő felújítása: 2005-ben 4.679.066 Ft
 Polgármesteri Hivatal felújítása: 2005-ben 3.484.202 Ft
 Településrendezési terv készítése: 2005-ben 2.500.000 Ft
 Művelődési ház felújítása: 2005-ben 5.968.012 Ft
 Általános iskola felújítása: 2005-ben 27.950.000 Ft

Sor- szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület:3.539 ha Lakosság: 817 fő Lakásszám: 280 db
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	Igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: nem Gondozás: igen
4.	Történt-e erdősítés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	229
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	35
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	---
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számára vonatkoztatva	280
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Ehelyezés: ATEV Zrt Ellenőrzés:-- Iszapkezelés:--
11.	Csatomázottság az össz lakás számára vonatkoztatva	0
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: nem Politika: nem
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	Igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	Nem

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válassz
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	Igen
16.	Eventként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	152.674 kg.
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	Nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékokat?	Polgárdi
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	Igen
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	Igen
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	Nem
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	Nem
23.	Van-e belterületi nem portalanított út?	Igen
24.	Utak állapota	Rossz
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	nincs
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	nem
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	Nem
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	Igen
29.	Elővizek védelme megoldott-e?	Igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	Nem
31.	Történt-e házi komposztálás?	Igen
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	Igen
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	Igen
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	Igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	Nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	Nincs
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	Szeméttelep
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	Nem
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	Nem
41.	Van-e védett területre fenntartási/kezelési terv?	Nincs
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése,	Nem

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
	tájélelgehez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	
43.	Környezetbiztonság	Belvív-veszélyeztetettség: közepes Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: nincs Volt-e erdőtüz: nem
44.	Kérékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: nincs Szelektív hulladékgyűjtés: nincs Utcai személgyűjtők: vannak "Tiszta udvar, rendes ház": nincs Szervezett közös közterületi takarítás: nincs Házi komposztálás: igen

3.1.7. *Mezőkomárom*

A herceg Batthyány család birtokközporlta volt, 1757-től mezővárosi rangot kapott, szerepét a XIX. század elejétől fokozatosan Enying vette át. 1802-ben területéből mérték ki Lajoskomáromot.

Terület: 2.905 ha,
Lakosok száma: 1.024 fő,
Lakások száma: 411.

A község Fejér megyében, az Enyingi kistérségben található, a Mezőföld szélén, a Sió partján.

Intézmények

Mezőkomárom Község Önkormányzata (polgármester/körjegyzőség)
Postahivatal

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok
2003 1.067 fő
2004 1.047 fő
2005 1.049 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %
2003 100,00
2004 94,67
2005 100,00

Csatomahálózatba bekapcsolt lakások %

Béte-*plan* Mémóki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.
2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.
Tel/Fax: (3625) 411 140
E-mail: beteplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2003 00
2004 00
2005 00

Kiépített belterületi út az összes %-ában

2003 57,14
2004 43,75
2005 -

Elhnyert pályázatok

Iskolaépület nyílászáróinak cseréje: 2003-ban 3.250.000 Ft
Számítástechnikai, informatikai eszközállomány korszerűsítése: 2003-ban 698.837 Ft
Mezőkomárom településrendezési terve: 2003-ban 2.712.500 Ft
Művelődési ház és könyvtár felújítása: 2005-ben 7.997.415 Ft
Belterületi utak felújítása: 2005-ben 11.966.378 Ft
Ravatalozó felújítása: 2006-ban 1.600.000 Ft

Sor- szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület:2905 ha Lakosság: 1024 Lakásszám: 411
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágágyások)	igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: nem Gondozás: igen
4.	Történt-e erdőültetés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	242
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	nincs
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	Nincs adat
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	411
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürtő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: nincs Ellenőrzés: nincs Iszapkezelés: nincs
11.	Csatornázottság az össz lakás számra vonatkoztatva	nincs
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: nincs Politika: van
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	igen
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	igen
16.	Evenként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	Nincs adat

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor-szám	Kérdés	Válasz
17.	Van-e településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékok?	Sárbogárd
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	nincs
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	igen
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	nincs
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	nincs
23.	Van-e belterületi nem portalanított út?	nincs
24.	Utak állapota	rossz
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	van
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	nem
27.	Tervezik-e védettség megkeresését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	nem
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	igen
29.	Élővízek védelme megoldott-e?	igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	nem
31.	Történt-e házi komposztálás?	igen
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	nem
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	nem
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	Nem jellemző
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	nincs
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	Hulladéklerakó rekultivációja
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	nem
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	nem
41.	Van-e védett területre fenntartás/kezelési terv?	nem
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájilleghez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	Rendezési terv szerint
43.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztetettség: nincs Veszélyes anyagokkal

Béla-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
		dolgozó vállalkozás van: Nincs adat Volt-e erdőtüz: nem
44.	Kerékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: nincs Selektív hulladékgyűjtés: nincs Utcai szemétyűjtők: van 'Tiszta udvar, rendes ház': nincs Szervezett közös közterületi takarítás: igen Házi komposztálás:igen

3.1.8. *Mezőszentgyörgy*

A település a Mezőföld szívében, a Balatontól 8 km-re fekszik. A község 1950-ig Veszprém megyéhez tartozott.

Teljes népesség 1.452 fő
Terület 27,12 km²

Intézmények

Mezőszentgyörgy Község Önkormányzata (Polgármester/Polgármesteri Hivatal)
Eötvös Károly Általános Iskola (alapfokú oktatás)
Gesztényés Övoda (alapfokú oktatás)
Eötvös Károly Községi Könyvtár (kulturális és sporttevékenységet végző szerv)
Eötvös Károly Művelődési Ház (kulturális és sporttevékenységet végző szerv)
Mezőszentgyörgy Községet Alapítvány
Postahivatal

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok

2003 1.447 fő
2004 1.448 fő
2005 1.464 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 100,00
2004 100,00
2005 100,00

Csatornahálózatba bekapcsolt lakások %

2003 31,62
2004 31,49
2005 65,04

Kiépített belterületi út az összes %-ában

Bélapáti Mémóki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.
2400 Dunajváros, Batsányi u. 5.
Tel/Fax: (3625) 411 140
E-mail: belaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2003 76,92
2004 85,71
2005 85,71

Elnyert pályázatok

Felszíni vízvezető-rendszer helyreállítása: 2004-ben 9.000.000 Ft
Köztemető rendbetétele: 2005-ben 5.000.000 Ft
Középületek felújítása: 2006-ban 4.379.000 Ft
Közösségi épületek felújítása: 2006-ban 7.483.524 Ft
Települési összkép javítása, turisztikai-helytörténeti fejlesztés: 2006-ban 3.040.530 Ft

Sor- szám	Kérdés	Válasz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: 2712 ha Lakosság: 1452 Lakásszám: 420
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágápolás)	igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: igen Gondozás: igen
4.	Történet-erdősítés?	igen
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	2
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	0
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az összes lakás számára vonatkoztatva	100 %
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	igen
10.	Szennyvízelhelyezés lehetősége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: nincs Ellenőrzés: nincs Iszapkezelés: nincs
11.	Csatornázottság az össz lakás számára vonatkoztatva	90 %
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmi rendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: igen Politika: nem
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	Igen (Közép-Duna Vidéke)
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladék-gyűjtés és szállítás?	igen
16.	Évenként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékot?	Polgárdi szeméttelep
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	nincs
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	van

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor-szám	Kérdés	Válasz
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék) hulladéklerakó?	nincs
22.	Van-e a településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	nincs
23.	Van-e belterületi nem portalanított út?	nincs
24.	Utak állapota	Megfelelő, egyes utak felújításra szorulnak.
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	nincs
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, sfb.)	nem
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	igen
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	igen
29.	Élővizek védelme megoldott-e?	igen
30.	Történt-e vízszennyezés?	nem
31.	Történt-e házi komposztálás?	igen
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	igen
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	nem
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	igen
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	nincs
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	Illegális személtarakás
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	igen
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	nem
41.	Van-e védett területre fenntartási/kezelési terv?	Nem releváns.
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén telepítési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájlelgehez alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	igen
43.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztetettség: közepes Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: igen Volt-e erdőtüz: nem
44.	Kérékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet	Program van:

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
	alakítására?	Szelektív hulladékgyűjtés: nincs Utcai személgyűjtők: nincs "Tiszta udvar, rendes ház": nincs Szervezett közös közterületi takarítás: igen Házi komposztálás: igen

3.1.9. Szabadhidvég

Terület: 4.410 ha,
Lakosok száma: 906 fő,
Lakások száma: 407.

Szabadhidvég község földrajzi sajátossága, hogy a területén kb. 11 km hosszúságban húzódik a Sió-csatorna. A község szomszéd megyéi Tolna megye és Somogy megye. A község területén működik a Pélpusztai Mezőgazdasági KFT és Lajoskomárom "Győzelem" Mezőgazdasági Szövetkezet. A község határa hullámos, dombos vidék. Erdéje nincs, szántóföldjei jó-közepes termést adnak. Lakossága földműveléssel foglalkozik többségében. A község 122 méter magasan fekszik a tengerszint felett.

Intézmények

Szabadhidvég Község Önkormányzata (Polgármester/Körfegyzőség)
Napközi otthonos Óvoda (alapfokú oktatás)
Mezőföldi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (egészségügyi és szociális tevékenységet végző szerv)
Postahivatal

Ellátottság

Egy háziorvosi körzetre jutó lakosok
2003 968 fő
2004 968 fő
2005 957 fő

Ivóvíz-hálózatba bekapcsolt lakások %

2003 82,50
2004 82,50
2005 82,09

Csatornahálózatba bekapcsolt lakások %

2003 00
2004 00
2005 00

Kiépített belterületi út az összes %-ában

2003 100,00
2004 100,00

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2005 100,00

Elnyert pályázatok

Önkormányzati tulajdonú belterületi utak felújítása: 2003-ban 3.788.750 Ft
 Háziorvosi szolgálati lakás felújítása: 2004-ben 1.164.749 Ft
 Polgármesteri hivatal helyreállítása, felújítása: 2004-ben 12.084.090 Ft
 Közterületi járdák felújítása: 2006-ban 5.800.000 Ft
 Napközi otthonos óvoda felújítása: 2006-ban 2.500.000 Ft

Sor- szám	Kérdés	Válassz
1.	Település földrajzi adatai, lakosság száma	Terület: 4410 ha Lakosság: 906 Lakásszám: 407
2.	Település tisztasága, esztétikája megfelelő-e? (takarítás, utcai szeméttárolók, virágládák)	igen
3.	Zöldfelületek/parkok aránya növekedett-e a településen belül, gondozásuk megoldott-e?	Növekedés: nem Gondozás: igen
4.	Történt-e erdőesítés?	nem
5.	A településen nyilvántartott gépjárművek száma	173
6.	Telepengedéllyel rendelkező vállalkozások száma	2
7.	Környezetterhelést előidéző vállalkozások száma, tevékenységek	nincs adat
8.	Vezetékes ivóvízzel való ellátottság az össz lakás számra vonatkoztatva	363/407 89 %
9.	Megfelelő-e az ivóvíz minősége?	igen
10.	Szemnyvízelhelyezés lehetősége, ürítő helyek ellenőrzése, iszapkezelés	Elhelyezés: nincs Ellenőrzés: nincs Iszapkezelés: nincs
11.	Csatornázottság az össz lakás számra vonatkoztatva	0
12.	Rendelkezik-e a település környezetvédelmirendelettel és környezeti politikával?	Rendelet: nem Politika: nem
13.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási rendelettel?	igen
14.	Rendelkezik-e a település hulladékgazdálkodási programmal?	igen
15.	Működik-e a településen rendszeres hulladékgyűjtés és szállítás?	igen
16.	Eventként keletkező települési szilárd hulladékok mennyisége	nincs adat
17.	Van-e a településen üzemelő hulladéklerakó, és van-e működési engedélye?	nincs
18.	Ha nincs, hova szállítják a hulladékok?	Sárbogárd
19.	Van-e a településen illegális lerakó?	nincs
20.	Van-e a településen már bezárt rekultiválandó hulladéklerakó?	van
21.	Van-e a településen inert (pl. építési törmelék)	nincs

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
	hulladéklerakó?	
22.	Van-e településen állati hulladék befogadására alkalmas ártalmatlanító?	nincs
23.	Van-e bellerületi nem portalanított út?	nincs
24.	Utak állapota	rossz
25.	Van-e a település környezetében természetvédelmi terület?	nincs
26.	Létesült-e új védettség? (műemlék, táj, élőhely, növény, állat, stb.)	nem
27.	Tervezik-e védettség megkérését az elkövetkezendő 15 évben, és mire?	nem
28.	Levegő szennyezettségi állapot megfelelő-e?	igen
29.	Elővizek védelme megoldott-e?	nem
30.	Történt-e vízszennyezés?	nem
31.	Történik-e házi komposztálás?	bizonyára
32.	Okoz-e kárt a településen a belvíz?	nem
33.	Rendezett-e a csapadékvíz elvezetése?	nem
34.	Árkok gondozása megoldott-e?	igen
35.	Lakosság környezetvédelemmel kapcsolatos tájékoztatása?	nem jellemző
36.	Van-e civil környezetvédelmi szervezet, és milyen a lakossággal kapcsolatos viszonya a környezettudat és szemléletformálás tekintetében?	nincs
37.	Óvodai környezeti nevelési program van-e?	nincs
38.	A településre és környékére vonatkozó legjelentősebb környezetvédelmi probléma megnevezése	nem jellemző
39.	Tervez-e pályázat útján állami forrásokat igényelni ennek megoldására?	nem
40.	Tud-e saját forrást biztosítani ennek megoldására?	főleg nem
41.	Van-e védett területre fenntartási/kezelési terv?	
42.	Tájvédelmi szempontból új létesítmények esetén települési helyszín megválasztása, környezetterhelő hatások mérséklése, tájellelghoz alkalmazkodó kialakítás megvalósul-e?	építési szabályzat szerint
43.	Környezetbiztonság	Belvíz-veszélyeztetettség: nem jellemző Veszélyes anyagokkal dolgozó vállalkozás van: nincs adat Volt-e erdőtűz: nem
44.	Kérékpárút létesült-e?	nem
45.	Van-e program a környezettudatos szemlélet alakítására?	Program van: nem Szelektív hulladékgyűjtés: nincs

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Sor- szám	Kérdés	Válasz
		Utcai szemétyűjtők: van "Tiszta udvar, rendez ház": nincs Szervezett közös közterületi takarítás: van Házi komposztálás: nincs adal

3.2. KSH adatok

Az adatok forrása a KSH www.ksh.hu internetes honlap 2009. májusi megjelenése, valamint a KSH kistérségekről megjelent helyzeijelentései.

Enyingi kistérség (2006)

Központja: Enying
Területe: 433 km²
Települések száma: 9
Lakónépessége: 21.739 fő
Népsűrűsége: 50 fő/km²

Az Enyingi kistérséget 9 település alkotja. A népesség egyharmada városi – egyben a térségközpontban élő lakos –, 8%-a ezer főnél kisebb településen él.

A kistérség népessége 2000 óta 1,6%-kal csökkent, melyhez a természetes népességfogyás és a negatív beltölti vándorlási különbözet is hozzájárult. A népsűrűség 50 fő/km², a régió átlagának fele. A népesség korösszetétele kedvezőbb, 2005. január 1-jén a 15 évnél fiatalabbak aránya 17,9%, a 15-64 év közöttieké 68,2%, és a 65 éves és idősebb népesség aránya 14% volt. Az öregedési index 78,2%, mely a régiós indexnél 15 százalékponttal jobb. A 2001. február 1-jei népszámlálás adatai szerint a 15 éves és idősebb népesség 84,5%-a legalább az általános iskola 8. osztályát elvégezte, a 18 éves és idősebb népesség 19,3%-a legalább középiskolai érettségivel rendelkezett, és a 25 éves és idősebb népesség 4,6%-a egyetemi vagy főiskolai végzettségű volt. Az elvégzett átlagos osztályszám a 7 éves és idősebb népesség esetében 8,5 év volt, ami a régió átlagánál alacsonyabb képzettséget jelent.

Gazdasági aktivitás szerint a népesség 35,2%-a foglalkoztatott, 3,8%-a munkanélküli, 32,3%-a inaktív kereső és 28,6%-a eltarthat volt. A foglalkoztatottak 18,9%-a (a régiós átlag közel négyszerese) a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás, 41,8%-a az ipar, építőipar, 39,2%-a a szolgáltatási jellegű ágazatokban dolgozott a népszámlálás idején.

A regisztrált vállalkozások száma a kistérségben 2005. év végén 1466 volt, ebből 340 a társas és 1126 az egyéni vállalkozás. Az 1000 lakosra jutó vállalkozások száma 67, mely a régió átlagától elmarad. A kistérségben a mezőgazdasági vállalkozások aránya a régió átlagánál valamivel magasabb, az idegenforgalommal és vendéglátással foglalkozóké alacsonyabb. A vállalkozásokon belül a legtöbb egyéni vállalkozás a mezőgazdaság, vad-, erdő-, halgazdálkodás nemzetgazdasági ágban került bejegyzésre. A kistérségben, 2004-ben 10 külföldi érdekeltiségű vállalkozás működött összesen mintegy egy millárd Ft saját tőkével, melynek 94%-a külföldi részesedés. Az egy vállalkozásra jutó saját tőke 102 millió Ft, a régió átlagnak mindössze hatoda. 2004. évben a regisztrált munkanélküliek aránya a munkavállalási korú népességen belül 9,3% volt, a régió átlagának közel kétszerese.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

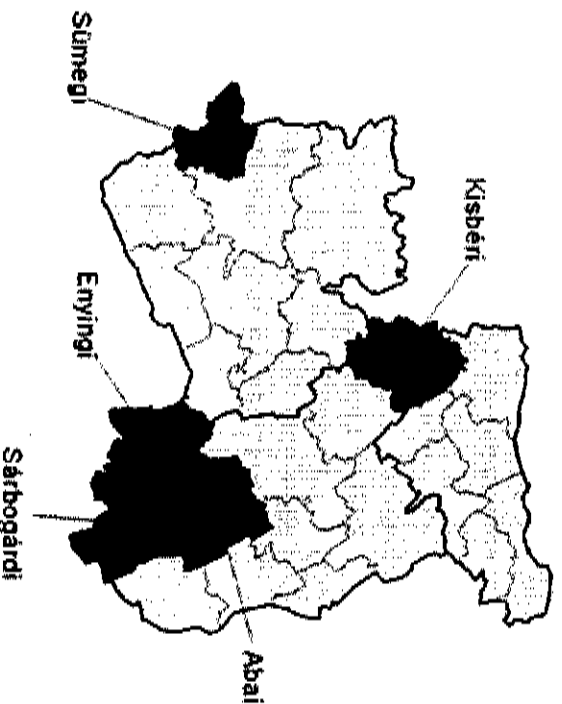
A jövedelmi viszonyok a térségben kedvezőtlenek, az egy lakosra jutó személyi jövedelemadó alapot képező jövedelem 383 ezer Ft, több mint kétszázezer forinttal kevesebb, mint a régióban.

A kistérségben 2004-ben 246 kiskereskedelmi üzlet és 77 vendéglátóhely működött, az ezer lakosra jutó üzletek száma 11. A térségben a 147 magán szállás férőhelyen 2078 vendégéjszakát töltöttek a vendégek 6,7 éjszaka átlagos tartózkodási idővel. Az ezer lakosra jutó férőhelyek száma 6,5, a régió átlagának egyharmada.

A kistérség egészségügyi ellátását 10 háziorvos és házi gyermekorvos biztosítja, az egy háziorvosra jutó lakosok száma 2174, mely a régióban a legmagasabb, a térségben egy háziorvos közel hatszázal több lakost lát el. A térségben összesen 10 általános iskolai és egy középiskolai feladat ellátási hely található.

A kistérségben 2004 végére a lakásállomány 8062-re emelkedett. A lakások víz-, gázellátottsága a régió egészénél valamivel jobb, a csatornázottság mértéke a régióban a legrosszabb, a lakások mindössze 6,5%-át kapcsolták be közüzemi csatornahálózatba. Az 1000 lakosra jutó távbeszélő fővonalak száma 231, a személygépkocsiké 215, a kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakások aránya 20%.

Felülvizsgálatra került a kistérségek fejlettségének meghatározása. A jelenleg érvényes besorolást a 311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet tette közzé, a 671/2007. (VI. 28.) számú országgyűlési határozatban foglalt feltételrendszer alapján.

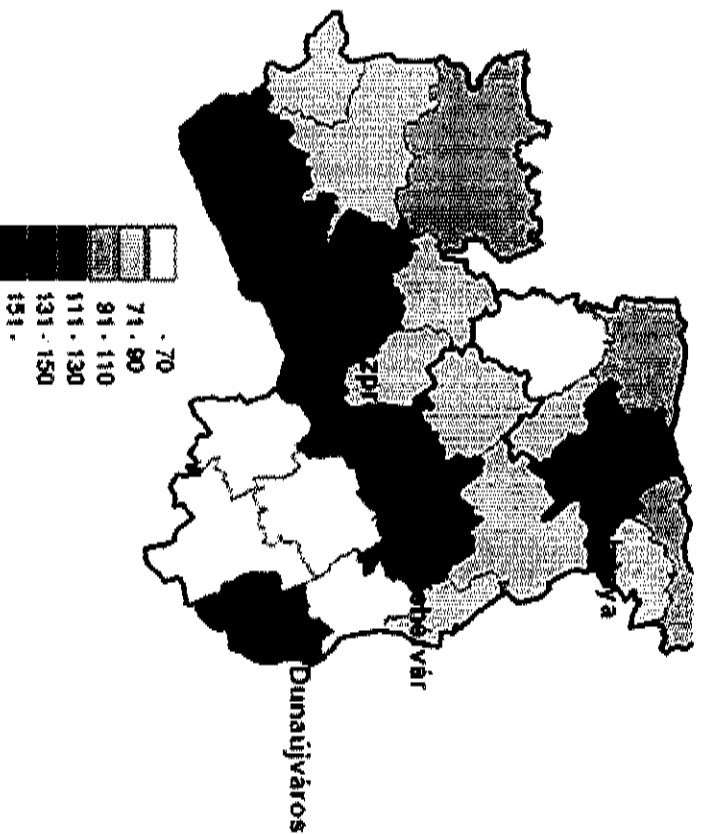
Hátrányos helyzetű kistérségek a Közép-Dunántúlon (2008)

Gazdasági szervezetek

A nagyobb városok térségében az ipari és a szolgáltatás jellegű vállalkozások dominanciája érvényesül, míg az idegenforgalmi körzetekben és a mezőgazdasági jellegű területeken inkább a szolgáltatási ágazatban tevékenykedő kis létszámú egyéni vállalkozások szerepe jelentős. Különösen magas az egyéni-, ezen belül is a főfoglalkozásban vállalkozók aránya a fejletlennek minősülő – jellemzően mezőgazdasági jellegű – Sárbogárdi és Enyingi kistérségben.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

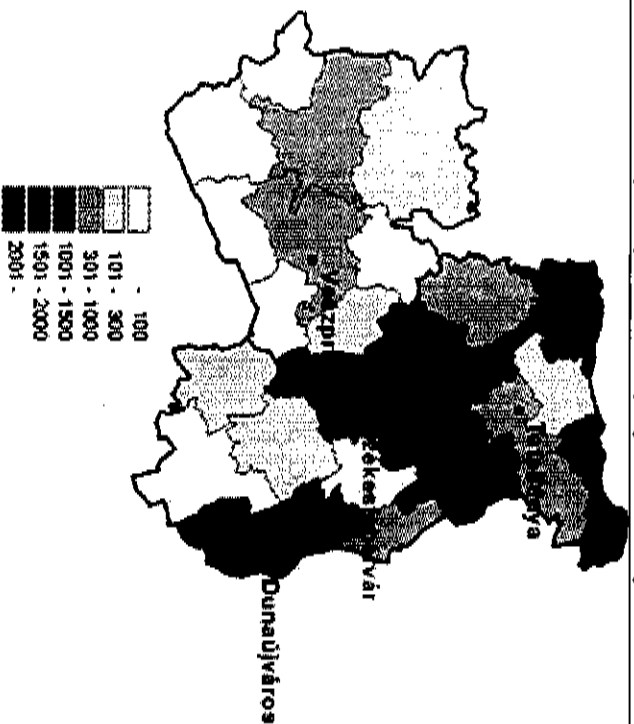
A vállalkozásszegény területek főleg az úgynevezett belső periferián, a megyehatárokon és a mezőgazdasági jellegű területeken helyezkednek el. Legkisebb a vállalkozási aktivitás az Abai (59), Adonyi (66), Enyingi (67), Sárbogárdi (68) valamint a Kishéri (69) kistérségben.

Regisztrált vállalkozások 1000 lakosra jutó száma, 2007

2007-ben a régióban a bejegyzett vállalkozások 5,7%-a volt mezőgazdasági jellegű. A mezőgazdálkodásra alkalmas területtel rendelkező kistérségek közül az Enyingi és a Sárbogárdi kistérségben ennek négyszerese, az Abai, Kishéri, Sümegi és Zirci kistérségekben több mint kétszerese a mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozások aránya.

2007-ben 1654 külföldi érdekltségű vállalkozást regisztráltak a Közép-Dunántúlon, amelyek együttesen 1330 millió forint saját tőkével rendelkeztek. A legtöbb vállalkozást a Tatabányai (240 szervezet) és Székesfehérvári (207 szervezet) kistérségben jegyezték be, a legkevesebbet pedig az Abai, Adonyi, Enyingi és Sárbogárdi térségben (szám szerint: 5, 10-10, illetve 11 szervezet).

Külföldi érdekeltségű vállalkozások, 2007
(egy vállalkozásra jutó saját tőke összege, millió Ft)

Jövedelmek

A Közép-Dunántúli kistérségeinek elmaradottságát/fejlettségét a 67/2007. (VI.28.) OGY 3. sz. mellékletében meghatározott módszerek szerint vizsgálva azt látjuk, hogy az Enyingi és a Sárbogárdi kistérséget fejlettenek ... minősítik.

Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelmet képező éves jövedelem régiós átlaga 1,7 millió forint volt – az Abai, Enyingi, Sárbogárdi, Kisbér, Pápai, Sümegi, Tapolcai és Zirci kistérségben csak 1,3-1,4 millió Ft. A személyi jövedelemadót fizetők aránya Enying közsétében a 40 %-ot sem érte el. A nyugdíjak, nyugdíjszerű ellátások egy főre jutó átlaga 2007-ben az Enyingi kistérségben 65.000 Ft volt.

Negyedévi KSH kistérség szintű adatok - Enyingi, 15 - 74 korosztály

Negyedév	Mnk. ráta	Munka-nélküliek	Foglalkoztatottak	Inaktívak	Fogl. ráta	Akt. ráta
2002.1	9.73 %	1.103	10.231	7.216	55.2%	61.1%
2009.1.	16.73 %	1.540	7.663	6.744	48.1%	57.7%

Az OECD Környezetpolitikai Tejesítményértékelések: Magyarország – ajánlásai között első helyen szerepel:

- Előbbre kell sorolni a környezetgazdálkodás területén a szegénységgel és a jövedelemmegoszlással kapcsolatos kérdéseket, köztük a gyermekszegénységet

Ellátó rendszerek

Az egészségügyi alapellátást a háziorvosok és házi gyermekorvosok biztosítják. Az Enyingi kistérségben az egy háziiorvosa és házi gyermekorvosa jutó lakos 2007-ben átlagosan 1630 lakos volt.

A szociális ellátást az alábbi táblázat mutatja (KSH Internetes kiadvány 2009. május).

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Kistérség	Közgyógy ellátási igazolványba n	Szociális alapellátáson belül		Önkormányzati	
		étkeztetésbe n	házi segítség- nyújtásban	rendszeres szociális segélyben	átmeneti segélybe n
Enyingi	37	3	7	21	29
Közép- Dunántúli átlag	30	8	4	8	38
részeseülők 1000 lakosra jutó száma					

Módszertani megjegyzések a táblázathoz:

Rendszeres szociális segélyben részeseülhet az az aktív korú személy, aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, vagy a vakok személyi járadékában részeseül, vagy nem foglalkoztatott és megélhetése más módon nem biztosított.

Átmeneti segélyben részeseülhet az a személy, aki a létfenntartási veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzd.

A régió általános iskolában tanuló diákjainak ezer lakosra vetített száma az Enyingi kistérségben a legmagasabb (107).

Nappali tagozatos tanulók a középiskola oktatásban a 2007/2008-as tanévben: 1000 lakosra jutó nappali tagozatos tanuló a kistérségben 7 fő. Középsiskola az Enyingi térségben csupán 1 van. Két kistérségben (Abai és Enyingi) a felnőt népeségben belül minden ötödik rendelkezett érettségivel.

Vezetékes gázt fogyasztó háztartások a lakásállomány %-ában (2004-es adat) az Enyingi kistérségben 68,2 %.

Az Abai és az Enyingi térségben a közüzemi csatornahálózatba bekapcsolt lakások a lakásállomány egytizedét sem érik el (6,5 %).

1000 lakosra jutó távbeszélő fővonal 231 db.

A kereskedelmi szálláshelyek 2004. évi vendégforgalmi adataiban az Enyingi kistérség nem szerepel. Ez a térségben a turizmushoz kapcsolódóan a szállodák, kempingek, turisztaszállások, ifjúsági szállók, utlúdiházak hiányára enged következtetni. Vendéglátóhelyek száma a kistérségben 77 db (étterem, cukrászda, bár, borozó), kereskedelmi szálláshely nincs, magánszálláshely 142 db. Ennek változónú oka a Balaton közelsége, az egyre jobban kinasznált lehetőség, a konferenciaturizmus infrastruktúrájának hiánya.

4. Értékelés

Az értékelés alapiát mátrix táblázat képezi a kiküldött kérdőívekre adott válaszok alapján. A válaszokat adott település lista.

- 1 Dég
- 2 Enying
- 3 Kisláng
- 4 Lajoskomárom
- 5 Lepsény
- 6 Mátvásdomb
- 7 Mezőkomárom
- 8 Mezőszentgyörgy
- 9 Szabadhidvég

Az értékelésnél kiemelt figyelmet fordítottunk a **Környezetvédelmi Program** alábbi megállapításaira:

'A kistérség környezeti állapotának felmérése és leírása alapján megállapítható, hogy a **legjelentősebb környezeti problémák** a következők:

- o csatornahálózat hiánya
- o csapadék és belvíz elvezetés megoldatlansága
- o hulladékgyűjtéskorlátozottság
- o belterületi utak pormentesítése
- o települési környezet tisztasága
- o környezettudat és szemlélet formálása.'

4.1. Értékelő mátrix a kiküldött kérdőívekre adott válaszok alapján

Feladatok	Teljesítés								
	1. Dég	2. Enying	3. Kisláng	4. Lajos-komárom	5. Lepsény	6. Mátyás-domb	7. Mező-komárom	8. Mező-szentgyörgy	9. Szabadhidvég
A települési környezet tisztasága									
Rendszeres takarítás	-	x	x	x	x	x	x	x	x
Utcai szemégyűjtők kihelyezése	-	x	x	x	x	x	x	x	x
Kutyák által okozott szennyezés visszaszorítása érdekében az ebtartási rendelet betartatása	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Csapadékvíz-elvezetés									
Csapadékvíz, belvíz elvezetés érdekében a vízelvezető árkok rendszeres gondozása	-	-	x	x	x	x	x	x	x
Kommunális szennyvízelvezetés és kezelés									
Csatornahálózatba kötött ingatlan >75 %	-	-	-	-	x	-	-	x	-
Csatornázáshoz ütemtervet kell készíteni	-	x	-	x	x	x	x	x	x
Szippantott szennyvizek, szennyvíziszapok kezelése									
Kezeletlen szennyvíz szippantós kocsikból történő ürítési helyének ellenőrzése	-	-	-	-	x	x	-	-	-
Zaj- és rezgés elleni védelem									
Zajterhelési mérőhálózat fejlesztése	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Feladatok	Teljesítés								
	1. Dég	2. Enying	3. Kisláng	4. Lajos-komárom	5. Lepsény	6. Mátyás-domb	7. Mező-komárom	8. Mező-szentgyörgy	9. Szabad-hídvég
Zajtérképek készítése	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Levegőtisztaság-védelem									
Intézményekből származó levegőszennyezés mérséklése	-	x	x	x	x	x	x	x	x
Portalanított utak arányának növelése	-	-	x	x	x	x	x	x	x
A kerti hulladékok égetésének önkormányzati rendelettel történő szabályozása	?	?	?	?	?	?	?	?	?
Energiagazdálkodás									
Biomassza, nap- szél- geotermikus energia hasznosítása	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Közintézmények energiahatékonyágának javítása	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Háztartások energiahatékonyágának javítása	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zöldterület-gazdálkodás									
Zöldfelületek csökkenésének ellensúlyozására fásítási program	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Zöldfelületek rendszeres gondozásának megszervezése	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hulladékgazdálkodás									
Helyi hulladékgazdálkodási terv	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Meg kell akadályozni a településekről kihordott hulladék illegális lerakását	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Feladatok	Teljesítés								
	1. Dég	2. Enying	3. Kisláng	4. Lajos- komárom	5. Lepsény	6. Mátyás- domb	7. Mező- komárom	8 Mező- szent- györgy	9. Szabad- hidvég
Szelektív hulladékgyűjtés szabályozása	x	-	-	x	x	-	-	-	-
Gyűjtőszigetek kialakítása	x	-	-	x	x	-	-	-	-
A települési környezet védelme									
Állattartás ellenőrzésére helyi szabályozás	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Belvízveszély van	x	x	-	x	x	x	-	x	-
Környezeti tudatformálás	x	x	x	x	x	-	-	-	-
Az élővilág és a természet védelme									
Helyi védettségre alkalmas területek kijelölése	-	-	-	-	-	-	-	x	-
Természetbarát szemlélet alakítása	x	x	x		x	-	-	x	-

4.2. A program megvalósulásának értékelése**4.2.1. A program értékelése értékelő mátrix alapján**

Az értékelő mátrixot a kiküldött kérdéslista válaszainak alapján töltöttük ki. A kiemelt célerőkielemek félkövér szedéssel láthatók. A részletezett céloknál az alábbiak értékelésére nem kértünk információt:

- o Kutya által okozott szennyezés visszaszorítása érdekében az ebtartási rendelet betartatása
- o A kerti hulladékok égetésének önkormányzati rendelettel történő szabályozása
- o Biomassza, nap- szél- geotermikus energia hasznosítása
- o Közműszolgáltatások energiatakarékosságának javítása
- o Háztartások energiatakarékosságának javítása
- o Növénybetegségek terjedése elleni védelem támogatása

Fentieket részben a jogszabályi kötelezettségek, részben a szükséges anyagi források hiánya miatt nem értékeltük.

A zaj- és rezgés elleni védelem részletezett feladatai anyagi és technikai vonzataik miatt jelen gazdasági helyzetben meghaladják a kistérség lehetőségeit.

A programpontokban a kistérség 9 településének átlagosan elért előrehaladását öt igen válasszal tekintettük megfelelőnek.

Feladat	Megfelelés
Települési környezet tisztasága	
Rendszerezés takarítás	megfelelő
Utcai személgyűjtők kihelyezése	megfelelő
Csapadékvíz-elvezetés	
Vízvezető árkok rendszerezés gondozása	megfelelő
Kommunális szennyvízelvezetés és kezelés	
Csalornahálózatba kötött ingatlanok > 75 %	nem megfelelő
Csalornához üzemteret kell készíteni	megfelelő
Levegőtisztaság-védelem	
Intézményi levegőszennyezés mérséklése	megfelelő
Portalanított utak arányának növelése	megfelelő
Hulladékgazdálkodás	
Helyi hulladékgazdálkodási terv	megfelelő
Hulladék illegális lerakása	megfelelő
Szelektív hulladékgyűjtés szabályozása	nem megfelelő
Gyűjtőszigetek kialakítása	nem megfelelő
Szippanított szennyvizek, szennyviziszapok kezelése	
Üritési helyek ellenőrzése	nem megfelelő
Energiagazdálkodás	
Megújuló energiaforrások hasznosítása	nem került

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Feladat	Megfelelés
Közintézmények energiahatékonyságának javítása	értékelésre
Háztartások energiahatékonyságának javítása	
Zöldterület-gazdálkodás	
Fásítási program	nem megfelelő
Zöldfelületek rendszeres gondozása	megfelelő
A települési környezet védelme	
Állattartás ellenőrzésére helyi szabályozás	megfelelő
Belvízvesztély van	nem megfelelő*
Környezeti tudatformálás	megfelelő
Az élővilág és a természet védelme	
Helyi védettségre alkalmas területek kijelölése	nem megfelelő**
Természetbarát szemlélet alakítása	megfelelő

*az igen válaszok miatt az értékelés fordított

**védettségre alkalmas terület hiányában nem releváns

Az értékelő táblázat azt mutatja, hogy a Kistérségben környezetterhelés szempontjából legnagyobb probléma a csatornahálózat hiánya. Ez természetesen szorosan összefügg a szennyvízkezelés megoldatlanságával, az ürtő helyek ellenőrzésének hiányával, vesztélyeztetve a felszín alatti vizeket (az enyingi kistérségben a talajvízszint maximális mélysége nem éri el a 6 m-t). A problémát felveti az Enyingi Kistérség Agrárstruktúra- és Vidékfejlesztési programja is: 'nőtt a különbség a kertészen belüli és a kertészen kívüli infrastruktúra között (fürdőszobával felszerelt lakóépületek épültek, épülnek; miközben hiányzik a csatornázás, szennyvíztisztítás, ...).'

A magas talajvízszint miatt a belvízvesztély változatlanul megoldatlan probléma. Egy térségi viszonylatban megfelelő gyűjtő és tározó kapacitás kiépítése túlmutat a kistérség lehetőségein.

A zöldterületi gazdálkodás keretében a fásítás/erdősítés egy településen jelentett előrelépést, noha az erdőben szegény Mezőség, valamint a főutak közlekedésből eredő levegőszennyezése indokolja fásítási program beindítását.

4.2.2. *Összevetés magasabb szintű programmal*

Az 1.2. alfejezetben ismertetett 'FEJÉR MEGYEI KISTÉRSÉGEK ÖSSZEANGOLT KÖRNYEZETVÉDELMI PROGRAMJA' által meghatározott kistérségre vonatkozó fejlesztési célok az alábbiak szerint alakultak.

Levegőtisztaság védelem

A feladatok közül nem teljesült a főközlekedési útvonalak menti folyamatos fásítás. A főközlekedési útvonalak állami tulajdonú közutak, ezért az nem az önkormányzatok feladata. Az egyéb szabályozásokra alkotott hulladék-gazdálkodási rendeleteket.

Vízvédelem

A csatornázatlanság és a szennyvíztisztítás megoldatlansága továbbra is a kistérség egyik fontos környezetvédelmi problémája. A jelentősen beszűkült erőforrások miatt kistérségi/települési szinten a probléma nem oldható meg.

Az árokrendszer gondozása megoldott.
Önkormányzati rendeletek szabályozzák a környezetterhelő tevékenységeket.

Föld- és talajvédelem

A kijelölt fejlesztések folyamatosan –az anyagi lehetőségek arányában- zajlanak (forgalmas helyeken növényzet telepítése, szeméttárolók kihelyezése, aszfalt úthossz növelés).

27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről melléklete szerint a kistérség területén nincs nitrátérzékeny terület.

Természet- és tájvédelem

A kitűzött feladatok terén nem történt előrelépés. Nem alakultak helyi környezetvédő szervezetek a Duna-Ipoly Nemzeti Park által kezelt terület védelmének megszervezésére. Kerékpáros turizmus fejlesztésére nem készült program.

Hulladékgazdálkodás

A műszaki védelem nélküli illegális hulladéklerakók felülvizsgálata és rekultiválása a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás által elnyert KEOP-2.3.0 pályázat keretén belül történtik.

A területre vonatkozó feladatok általában teljesültek/fejlesztésnek. Ez alól kivétel a szelektív hulladékgyűjtés rendszerének kiépítése.

Zaj- és rezgésvédelem

Kitűzött feladat volt a zajvédelmi rendelet elkészítése és elfogadása, valamint betartásának ellenőrzése. Az önkormányzatok nem alkottak zajvédelmi rendelelet.

Környezetbiztonság

Feladat, hogy ellenőrizni kell a térségben működő vállalkozások havária tervelnek meglétét civil szervezetek segítségével. Kárelhárítási (havária) tervet veszélyes üzem üzemeltetőjének kell készíteni. Ellenőrzésére a veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek elleni védekezésről szóló *18/2006. (II. 26.) Korm. rendelet* az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóságot jelölte ki.

Energiaellátás

A feladatok közül a megújuló energia hasznosítása a magas beruházási költségek miatt nehezen indul.

Környezeti nevelés, tudatformálás, társadalmi részvétel

A lakosság hiteles tájékoztatása elfogadható. Óvodákban programok vannak a környezettudatos nevelésre.

Különleges (komplex) kezelést igénylő területek

Allergén növények intása előírt.

2008. évi XLVI. törvény az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletről
17. § (4) A földhasználó köteles az adott év június 30. napjáig az ingatlanon a parlagfű virághibnbójának kialakulását megakadályozni, és ezt követően ezt az állapotot a vegetációs időszak végéig folyamatosan fenntartani.

Béka-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: betaplan@vnet.hu

221/2008. (VIII. 30.) Korm. rendelet a parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának, valamint az állami, illetve a közérdekű védekezés költségei megállapításának és igénylésének részletes szabályairól

1. § (1) a) kulturületen a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal területi szerve (a továbbiakban: MgSZH),
b) beltérületen ... a települési önkormányzat jegyzője
rendelet el a közérdekű védekezést.

218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet az egyes szabálysértésekről

106. § (1) Aki a növényvédelemről szóló törvényben meghatározott növényvédelmi, növényegészségügyi rendelkezéseket megsérti, hatvanezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.

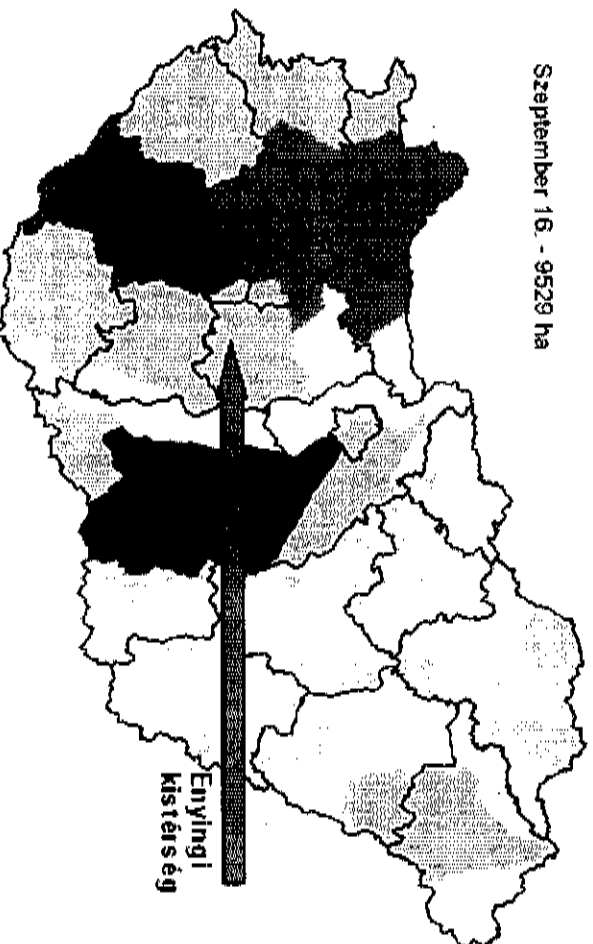
(2) Az (1) bekezdésben meghatározott szabálysértés miatt az eljárás a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal hatáskörébe is tartozik.

Fentiek szerint az önkormányzat nem jogosult helyi rendeletben szabályozni az allergén növények irtását. A kistérségben az erre vonatkozó szabályozást a MgSZH növényvédelmi szerve alkotta meg.

A kistérségi önkormányzatok a közhasznú, közcélú munkásokat veszik igénybe a parlagfű irtási munkákban.

A Parlagfű Információs Rendszerben (PIR) a Földmérési és Távérzékelési Intézet (FÖMI) az ország parlagfűvel jelentősebben érintett területeire készült veszélyeztetettségi térképe a Tárcaközi Bizottság jelentésében 2008. év nyarára az alábbi. Itt a kistérség a közepesen veszélyeztetett területek közé tartozik.

Szeptember 16. - 9529 ha

A 2008. év folyamán a parlagfű hatósági eljárást is érintő jogszabály módosításokra is sor került. A módosítások következtében jelentős mértékben változott a parlagfű-mentesítési hatósági eljárás jogszabályi háttere. Az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. Törvény és az élelmiszerlánc felügyeletével összefüggő bírságok kiszámításának módjáról és mértékéről szóló 194/2008. (VII. 31.) Kormányrendelet 2008.

szeptember 1-től lépett hatályba. Az új jogszabályok szerint a kiszabható növényvédelmi bírság akár 5 millió forint is lehet, míg a legkisebb bírság összege 15000 forint.

Jelentős változás, hogy a növényvédelmi bírság tekintetében mind az első- és másodfokú hatóság eljár belterületi ingatlanoknál. A módosítás értelmében a megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalok Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságai járnak el belterületen a parlagrafü elleni védekezési kötelezettség elmulasztása miatt. A helyszíni ellenőrzéseket többnyire együtt végezték a növényvédelmi felügyelők az illetékes önkormányzat jegyzőjével. Ezt követően, a megyei MGSZH növényvédelmi bírságot szabott ki, és amennyiben szükséges volt, a jegyző közérdekű védekezést rendelt el.

Forrás: BESSZAMOLÓ A „PARLAGFÜ-MENTES MAGYARORSZÁGÉRT” TÁRCAKÖZI BIZOTTSÁG 2008. EVI TEVEKENYSÉGÉRŐL

Ipari tevékenység területén a feladatok nehezen teljesíthetők (BAT minősítésű technológiákat alkalmazó vállalkozások betelepülésének elősegítése és működésének ellenőrzésében való részvétel, ipari üzemek védősáv telepítéseinek ellenőrzése).

Mezőgazdaság területén a kitűzött feladatok megvalósultak (isd. Enyingi Kistérség Agrár- struktúra és Vidékfejlesztési Programja).

Közlekedés területén a települések közintézményeinél, forgalmas kereszteződéseinél figyelmeztelkező-lassító útburkolati jeleket/jelzéseket létesítettek.

4.2.3. A jelenlegi helyzet és állapot értékelése a Ktv. előírásainak megfigyelésén

1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól

46. § (1) A települési önkormányzat ...

e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;

f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

(4) A külön jogszabályban meghatározott települési önkormányzatnak az (1) bekezdés e) pontjában elbirt környezetállapot-értékelési környezeti zajra vonatkozóan - a külön jogszabályban meghatározott területekre, létesítményekre, és az ott elbirtak szerint - stratégiai zajterkép alapján kell elkészítenie.

A 'Nem vonatkozik' bejelölés a 'Zaj és rezgés elleni védelem' esetében a Program 'Zajterhelési mérőhálózat fejlesztése', ill. 'Zajterképek készítése' feladatok az alábbi jogszabályi helyek miatt nem a kistérségi önkormányzatok feladatai:

25/2004. (XII. 20.) KVM rendelet a stratégiai zajterképek, valamint az intézkedési tervek készítésének részletes szabályairól 1. § a) alapján stratégiai zajterkép készítésére kötelezett a 8003/2008. (HÉ 46.) KHEM tájékoztató szerint a Közlekedéstudományi Intézet Nonprofit Kht.

280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól

2. § p) védendő (védett) terület: a településrendezési terv szerinti

pa) lakó-, üdülő-, vegyes terület,

pb) különleges területek közül az oktatási létesítmények területei, az egészségügyi területek és temetők területei,

pc) zöldterület (közpark, közpark),

pd) gazdasági területnek az a része, amelyen zajtól védendő épület helyezkedik el;

15. § ... zajvédelmi szempontból fokozottan védett terület kijelölésére ... a kijelölésre szánt területre zajterképzet kell készíteni
Fokozottan zajos területek $L_{A\text{M}}$ mértékadó A-hangnyomásszintje nappal (06-22 h) >45 dB(A), éjszaka (22-06 h) >35 dB(A).

A 'Nem vonatkozik' bejelölés a 'Helyi közlekedésszervezés' esetében azt jelenti, hogy nincs helyi közlekedés kialakítva.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Vizsgált tényező	Értékelés				Megjegyzés
	Megfelelő	Nem megfelelő	Tervezett	Nem vonatkozik	
Település tisztasága	■				✓
Csapadékvíz elvezetés		■			Árokrendszer hossza
Szennyvízkezelés			■		Csatornázatlanság, kevés rákötés
Folyékony hulladék kezelése		■			Derítők ellenőrzése!
Kommunális hulladék kezelése	■				✓
Zaj és rezgés elleni védelem				X	
Levegőtisztaság védelem			■		
Talajvédelem			■		
Vízvédelem					
Ivóvíz ellátás	■				✓
Épített környezet védelme	■				✓
Helyi közlekedésszervezés				X	?
Energiagazdálkodás	■				✓
Zöldterület gazdálkodás			■		Fásítás, erdősítés
Humán egészségvédelem	■				✓
Környezetbiztonság			■		Belvíz, magas talajvízszint
Környezettudatos szemlélet		■			Előadások szervezése
Kerékpárutak			■		?
Természetvédelem	■				✓
Tájvédelem	■				✓
Források biztosítása		■			Pályázási lehetőségek!

A környezetvédelmi program megvalósítása a nem megfelelőnek értékelt tényezők vonatkozásában intézkedési javaslatokat fogalmaz meg, úgyszintén a megvalósításra tervezett tényezők esetében is.

4.2.4. A SWOT-elemzés aktualizálása

A kistérség stratégiai elemzésére készült SWOT elemzés szükségszerű felülvizsgálatát és módosítását is elvégeztük az új helyzetelemzés alapján. Az elemzés aktualizálását az alábbi kérdésekre adható válaszok alapján végeztük:

Erősségek

- o Melyek a kistérség előnyei?
  - egészségügyi ellátottság
  - infrastruktúra
  - oktatási intézmények
  - szervezett hulladékgyűjtés
- o Melyek a kedvező adottságok?
  - természeti adottságok
- o Mit csináltak jól?
  - települési környezet tisztasága
  - ártok gondozása
  - portalanított utak arányának növelése
  - levegőtminőség javult

Gyengeségek

- o Melyek a kistérség hátrányai?
  - csatornázottság hiánya
  - illegális hulladék lerakók
  - közlekedés (Szabachidvég, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy településekre autóbusszjárat napi 2 van (1 reggel, 1 este), továbbá a Lepsény-Tamási vasútvonal, mely áthaladt a kistérségen, teljes egészében megszüntetésre került)
- o Mit csináltak rosszul?
  - szelektív hulladékgyűjtés hiánya
  - belterületi zöldfelületek csökkenése
  - környezettudat és szemlélet

Lehetőségek

- o Melyek a fontos pozitív külső változások, folyamatok?
  - elhnyert pályázatok
- o Hol vannak a kistérségnek jó esélyei?
  - alternatív energia hasznosítása
  - belterületi utakra pályázati lehetőségek

Veszélyek

- o Milyen követelményeket nehéz teljesíteni?
  - csatornázottság
  - illegális hulladéklerakások megakadályozása
  - állati hulladékok miatti szennyezés
  - felszín alatti vizek szennyeződése

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

- o Melyek azok a környezeti, gazdasági változások, amelyek hátrányosan érintik a kistérséget?
  - munkahelyek számának csökkenése (A régió 26 kistérsége közül 2000-hoz mérten legjobban (48%-kal) az Enyingiben nőtt az állásnélküliek száma (KSH kiadvány 2006)
  - az önkormányzatok és a lakosság anyagi erőforrásainak jelentős beszűkülése
  - beruházók hiánya fejlesztési projektekhez

Fentiek alapján az aktualizált SWOT-elemzés:

Erősségek

- o jó természeti adottságok: termőtalaj, felszíni vizek, erdők, gyepterületek, természetvédelmi területek
- o szervezett hulladékgyűjtés
- o egészségügyi ellátottság
- o infrastruktúra: ivóvíz ellátottság, energia (villany, gáz-közmű), telefon, úthálózat
- o oktatási intézmények megléte

Gyengeségek

- o csatornázottság hiánya
- o hulladéklerakók állapota, illegális hulladék lerakók
- o szelektív hulladékgyűjtés hiánya
- o belterületi utak állapota
- o közlekedés (autóbusz, vasút ellátottság)
- o belterületi zöldfelületek csökkenése
- o környezettudat és szemlélet

Lehetőségek

- o pályázatok útján támogatás a környezetvédelmi fejlesztésekre
- o alternatív energia hasznosítása (szél, nap).

Veszélyek

- o csatornázatlanság miatt felszíni vizek szennyeződésének növekedése (nitrátosodás, bakteriológiai fertőzés)
- o illegális lerakók talajszennyezése
- o állati hulladékok miatti szennyezés
- o háztartási veszélyes hulladékok növekedése a kommunális hulladékokban
- o felszín alatti vizek szennyeződése.

4.2.5. Általános helyzetértékelés

Általánosságban megállapítható, hogy a kistérségi környezetvédelmi programban rögzített helyzethez képest a környezethasználatok tekintetében nem történt a korábbi állapotokhoz viszonyítva jelentős változás.

A környezet állapotának átfogó minősítése a 2002-ben született Környezetvédelmi Programban történt. A kistérség környezethasználatával kapcsolatos erősségei továbbra is jelentős mértékben túlmutatnak az adottságából adódó gyengeségein. Erre és a tervszerű keretek között folytatott környezethasználatokra tekintettel továbbra is biztosítottak a SWOT-elemzésben rögzített lehetőségek, a fenntartható fejlesztés, fejlődés. A gyengeségek

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

felszámolása, a lehetőségek kiaknázása döntően anyagi kérdés, azonban a szervezési, környezettudatbéli hiányosságoknak is szerepe van.

- A jelen gazdasági helyzetben a forráshiány hátráltatja az alábbi feladatok teljesítését:
- o a környezetterhelést csökkentő fejlesztések, erdősfítés, gyepterületek növelése jelentősen lelassult,
  - o csatornahálózat fejlesztése és a hiányos árokrendszer bővítése,
  - o beltéri utak portmentesítése (1990. évi LXV. törvény a helyi önkormányzatokról 8. § (1) A települési önkormányzat feladata a helyi közutak ... fenntartása), ahol probléma a portalanított utak hossza és rossz minősége,
  - o ide sorolható a környezettudat és szemlélet formálása, ahol a forráshiány mellett szervezési problémák is hátráltatják az előrelépést.

Negatívum, hogy továbbra is fellelhetők illegális hulladék- lerakatok a települések környezetében.

A hulladéklerakók problémakörében jelentős előrelépés, hogy az Európai Bizottság jóváhagyta a Közép-Duna vidéki hulladéklerakók rekultivációját. A "Közép-Duna vidéke hulladékgazdálkodási rendszer – hulladéklerakók rekultivációja" projekt fő célkitűzése a vízbázisok, felszín és felszín alatti vizek védelme, az elhagyott, illegális és megfélelő védelem nélkül működő hulladéklerakók felszámolása és lezárása, a levegő minőségének javítása, valamint az egészségügyi kockázatok felszámolása révén a lakosság életminőségének javítása. Projektgazda a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás (8154 Polgárdi, Bathhány u. 132. Tel.: 36 22 576 194). A projekt keretében 12 hulladéklerakót teljesen felszámolnak, 69 hulladéklerakót lezárnak, és kettő, a természet által visszahódított hulladéklerakó tájba illesztése fog megvalósulni. A projekt közel 500 ezer ember életkörülményeit javítja. A projekt befejezésének várható időpontja 2011. év vége.

A kistérség települései közül az alábbiak szerepelnek a rekultivációs tervben: Kisláng, Lajoskomárom, Lepény, Mátýásdomb, Mezőkomárom, Mezőszentgyörgy.

Posztívum, hogy a zöldfelületek folyamatos karbantartásával lényeges környezetminőséget javító szerepet vállalnak az önkormányzatok a közszolgáltatók segítségével.

5. Összefoglaló értékelés

A Mezőföldi Kistérségi Önkormányzatok Területfejlesztési Társulás (2004-től Mezőföldi Többcéli Kistérségi Társulás) Tanácsa döntött arról, hogy a környezetvédelmi célok elérését biztosító feladatok megoldása végett kistérségi környezetvédelmi programot készít. A környezetvédelmi program tartalmazza a kistérség, mint települések összessége környezetvédelmi teendőit a nemzeti környezetvédelmi programhoz igazodva.

A Környezetvédelmi Program fő céljai

- o Környezeti elemek védelme
- o települési és épített környezet védelme
- o természet védelme
- o önállóan kezelt hatótényezők, mint a hulladékgazdálkodás, zaj és rezgés elleni védelem és környezetbiztonság

A Környezetvédelmi Program részletes célkitűzései

- o a települések légszennyezésének csökkentése,
- o a települések csatornázottságának fejlesztése,
- o a szelektív hulladékgyűjtés feltételrendszerének megteremtése és bevezetése,
- o a környezeti zaj- és rezgésterhelés határérték alatti betartása,
- o a zöldfelületek fejlesztése mind minőségi, mind mennyiségi vonatkozásban,
- o környezetkímélő mezőgazdasági technológiák támogatása az agráriumban,
- o a települési rendezési tervek és minden egyéb, természetes élőhelyeket esetlegesen érintő tervek környezet-szemponitú összehangolása.

Fentiek biztosíthatják a kistérség környezeti állapotának és környezeti teljesítményének javítását, ezáltal egészséges lakókörnyezet biztosítását a lakosság számára, s egyben a térség versenyképességének, jövőbeli fejlődési esélyeinek növelését.

A 2002-ben készült, és a képviselőtestületek által elfogadott környezetvédelmi programot a Ktv. követelményei szerint felülvizsgáltuk. A felülvizsgálat során értékelésre került, hogy a tervekhez képest hogyan változtak a környezethasználatok. Megállapítható, hogy a környezet igénybevételeben jelentős változás nem tapasztalható, így továbbra is biztosított lehet a térség fenntartható fejlesztése, fejlődése.

A környezetvédelmi program értékelését az önkormányzatok hatás- és feladatkörébe tartozó feladatok ellátása, a környezethasználókkal való kapcsolatok, az oktatási intézményekkel való kapcsolat, a csapadékvíz-elvezetés, szennyvízhálózat-fejlesztés, az illegális hulladéklerakásokkal kapcsolatos problémák, a zöldterület ápolás és fejlesztés, partagfűntés, a környezeti elemek védelme, valamint az önállóan kezelt hatótényezőkkel (hulladék-gazdálkodás, zaj- és rezgésterhelés) kapcsolatos intézkedések témaköri csoportosításban végeztük el.

Vizsgálat tárgya volt a környezeti elemek célállapota és a célállapot eléréséhez a feladatellátás teljesítése. Megállapítható, hogy a magasabb szintű programokat figyelembe véve a célok és feladatok jelentős módosítására nincs szükség, azonban a jelenlegi

lehetőségeket figyelembe kell venni az aktualizálás során. Javaslat készült a 6. fejezetben a feladatok aktualizálására.

5.1. Jelentős környezeti problémák

A Környezetvédelmi Programban megállapított legjelentősebb környezeti problémák helyzetét az alábbiak szerint értékeljük.

5.1.1. Csatornahálózat hiánya

A csatornahálózat továbbra is megoldatlan probléma. Mivel a 277/2004. (XII. 25.) KVM rendelet a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról melléklete szerint a kistérség mind a 9 települése érzékeny területen fekszik, ezért a csatornahálózat kialakítását meg kell oldani.

219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. számú melléklet:

2. Felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny terület
- a) Azok a területek, ahol a csapadékból származó utánpótlódás sokévi átlagos értéke meghaladja a 20 mm/évet.
- b) Azok a felszín alatti víz állapotja szempontjából fokozottan érzékeny területek közé nem tartozó területek, ahol a felszín alatt 100 m-en belül mészkő, dolomít, mész- és dolomitmárga képződmények találhatóak.
- c) Azok a területek, ahol a porózus fő vízadó képződmény teteje a felszín alatt 100 m-en belül található.
- d) A vizgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény szerint állami tulajdonban lévő felszíni állóvizek mederélőli számított 0,25-1,0 km közötti övezete.
- e) Az 1. d) pontban nem említett, külön jogszabály által kijelölt védett természeti területek.

Fejlesztésére pályázati úton lehet forráshoz jutni, azonban a teljes csatormaellátottság megvalósíthatóságának gátja a szennyvíztisztító telepek hiánya is.

A hálózatbővítésnél jelen gazdasági helyzetben problémát fog jelenteni a lakosság részére a rákötések önerő részének befizetése.

5.1.2. Csapadék és belvíz elvezetés megoldatlansága

A meglévő árokrendszer gondozása megoldottnak tekinthető, azonban az elvezető rendszer továbbra is hiányos. Az általánosan magas talajvízszint (2-4 m) miatt több településen is számolni kell a belvízveszéllyel.

5.1.3. Hulladékgazdálkodás

Positívum a közszolgáltatásként működő rendszeres kommunális hulladékszállítás. Továbbra is megoldandó feladat a szelektív hulladékgyűjtés megszervezése, gyűjtőszigetek számának növelése, létesítése. A kérdőívek alapján megállapítható, hogy hulladékudvar is csak egy rendelkezik engedéllyel.

A műszaki védelem nélküli és illegális lerakók rekultivációját a "Közép-Duna vidéke hulladékgazdálkodási rendszer – hulladéklerakók rekultivációja" projekt keretében a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társulás végzi.

A kistérség hulladékgazdálkodásának legnagyobb problémája a szennyvízkezelés. Jelenleg a kistérségi ingatlanok döntő többségétől a keletkező háztartási szennyvíz –elvilleg- leürítőkre kerül. Két település (Lepsényből a DRV Zrt., Mátýásdombról az ATEV Zrt.) szennyvíze kerül csak ellenőrzött leürítőbe.

5.1.4. Belterületi utak pormentesítése

Több településen pályázati támogatással nőtt a belterületi portalanított utak aránya, ami előrelépés a 2002-es állapothoz képest.

5.1.5. Települési környezet tisztasága

A települési környezet tisztasága tekintetében előrelépést jelent a rendszeres takarítás, az utcai szemétyűjtők kihelyezése, a zöld felületek és árkok gondozása.

5.1.6. Környezettudat és szemlélet formálása

Megállapítható, hogy a környezettudat és szemlélet formálása –az óvodai programok kivételével- elmaradt az elvárt szinttől.

6. Javaslatai a program aktualizálására

A Környezetvédelmi Programban meghatározott feladatok továbbra is aktuálisak a jelen részben leírt kiegészítésekkel. Az eredeti program feladatai döntő szedéssel lettek kiemelve.

6.1. A Kistérségi Településfejlesztési Tanács által elfogadott hosszú távú programok

- o *Szelektív hulladékgyűjtés megszervezése és kiépítése, benne inert (építési és bontási) hulladékok feldolgozása belfürületi portafarított utak fedőburkolatára, földutak szilárd burkolattal való ellátására*
- o *Térségi környezetvédelmi civil szervezetek szakemberekkel történő erősítése*
- o *Környezettudatos és környezet-egészségügyi szemlélet alakítása.*

Az építési-bontási hulladékból kinyert és feldolgozott inert frakció (ásványi anyag tartalmú rész) alkalmas a mezőgazdasági utak por- és sármentesítésére. Ez részben a levegőtisztaság védelmi követelmények szempontjából jelentős, másrészt a hulladékok hasznosítási kötelezettségét is elősegíti.

6.2. Az egyes önkormányzatok által tervezett programok

6.2.1. Természetvédelem

- o *Okfalom alatt álló területek kezelési - fenntartási terveinek elkészítése, amelyek biztosítják a természeti és kultúrtörténeti értékek tartós fennmaradását, illetve fenntartható használatát.*
- o *természeti értékek bemutatása*
- o *helyi védettségre alkalmas területek kijelölése*
- o *természetbarát szemlélet alakítása.*

Fenti célok hosszabb távon aktuálisak.

6.2.2. A település tisztasága és környezeti állapota

- o *Köztérutak tisztántartása érdekében:*
  - *rendszeres takarítás,*
  - *utcai szemétyűjtők kihelyezése,*
  - *kutyák által okozott szennyezés visszaszorítása érdekében az ebtartási rendelet betartatása,*
  - *kiegészítő hulladékgyűjtési megoldások alkalmazása hévíégi házak, szőlőhegyek, sfb. területén,*
  - *a kerti hulladékok égetésének - a levegő tisztaságának védelmében - önkormányzati rendelettel történő szabályozása.*
- o *Zöldfelületek védelme érdekében:*
  - *zöldfelületek csökkénésének (képzett parkolók, új lakóingatlanok) ellensúlyozására fásítási program,*
  - *zöldfelületek rendszeres gondozásának megszervezése (jelentősen növekszik az allergiát okozó növények elterjedése!),*
  - *nővénybetegségek terjedése elleni védelem támogatása.*

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

- o Csapadékvíz, belvíz elvezetés érdekében a vízelvezető árkok rendszeres gondozása szükséges. Az egyes ingatlanoknál létesített kocsihajtó feltöltések átérészeinek megítélét ellenőrizni kell.

A település környezeti állapotának fontos indikátora a levegő tisztasága. A kerti hulladékok égetésének önkormányzati rendelettel történő szabályozása nem elégséges a határértékek alatti szemnyezettség eléréséhez, nagyon fontos az előírások betartásának ellenőrzése. A közlekedés mellett szezonálisan az avarégetés járul hozzá legnagyobb mértékben a szálló por PM 10 frakciójának (<10 µm kisebb méretű porsemcsék) levegőbe jutásához. A kerti hulladék égetések vegyszermaradványok, műanyagok is kerülnek az eléggő hulladékba. Így ezek égetésekor mérgező és rákkeltő anyagok kerülnek a levegőbe. Statisztikai adatok szerint Magyarországon közel 16 ezren halnak meg évente a PM 10 légszennyezés miatt.

A 21/2001. (II. 14.) Korm. rendelet alapvetően tiltja a kerti hulladék égetését, amennyiben a helyi önkormányzat azt nem szabályozza külön rendeletben. Ezeket az önkormányzati szabályzásokat célszerű lenne felülvizsgálni. Megoldás az égetés helyett a házi komposztálás szélesztése, vagy komposztáló telepek létesítése a hulladékos cégek bevonásával és a zöldhulladék elkülönített gyűjtésének megszervezésével.

Továbbra is fontos feladat a kihelyezett utcai személgyjűtők számának jelentős növelése.

A zöldfelületek védelme érdekében a hiányzó fásítási programokat fel kell éleszteni (egy település kivételével az elmúlt időszakban nem történt fásítás).

A belvízvesztély megszüntetésének végleges megoldása az árokrendszer teljes kiépítettsége a befogadókig, valamint befogadó hiányában tározók létesítése. Tározók létesítése azonban nem a kistérség illetékességi területe.

6.2.3. Települési hulladék

Minden önkormányzatnak hulladékgazdálkodási rendeletet kell alkotnia.

A kistérség települései 2006-ban, – megalakulásakor – csatlakoztak a Közép-Duna Vidéke Hulladékgazdálkodási Önkormányzati Társuláshoz, amely az országban kialakított legnagyobb hulladékgazdálkodási regionális rendszer. Az elképzelés szerint 9 regionális hulladékkezelő központ alakult volna, és csupán az innen kikerülő, és újrahasznosításra nem alkalmas frakció került volna égetésre. 2008 tavaszára azonban bizonyossá vált, hogy a rendszer utolsó elemének tartott erőműben történő hasznosításra nincs lehetőség a tervezett helyszínen.

A tervek szerint a 9 település inert hulladéka Dégen kerülné elhelyezésre

A biológiaiilag lebomló hulladékok kérdésében két lehetőség nyílik a kistérség települései számára. Ragaszkodnak a kistérség által megtervezett komposztálóba történő beszállításhoz, vagy megvizsgálják egy létesítendő bioerőműben történő hasznosítás lehetőségét.

Ez utóbbi esetben lehetőség nyílna sertéshigtrágya, a kommunális szemétben található lebomló szerves anyagok, szennyvíziszap és növényi biomassza energetikai célú hasznosítására.

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

6.2.4. Szennyvíz, csatornázás

- o A csatornázatlan települések csatornázásához a támogatási programokkal összhangban lévő ütemtervet kell készíteni.
- o Az önkormányzatoknak meg kell szervezniük területükön a települési folyékony hulladék (kezelélen szennyvíz) szippantós kocskából történő ürtési helyének ellenőrzését.

A kistérség hulladékgazdálkodásának legnagyobb problémája továbbra is a szennyvízkezelés.

A települési szennyvíz tisztításáról szóló 91/271/EGK irányelv fogalmi és meghatározásai szerint

„A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden agglomeráció rendelkezze települési szennyvizet összegyűjtő rendszerekkel,

- o legkésőbb 2000. december 31-ig a 15 000 lakosegyenértéknél (LE) nagyobbak és
- o legkésőbb 2005. december 31-ig a 2000 és 15 000 LE közöttiek.”

A lakosegyenérték (LE) a települések méretkategóriájának mértékszáma. Definíciószerűen, a település egy lakosa egy lakosegyenértéket képvisel. Ha ipari tevékenység is van a településen, annak jellegétől, kapacitásától, stb. függően további szervesanyag is a csatornába kerül. A település LE-ben kifejezett nagyságát ezek után a lakos számnak és ennek az iparból visszaszámított, létszólágos lakos számnak az összege adja. (Például könnyen előfordulhat, hogy egy 1500 lélekszámú kis település LE-ben kifejezett nagysága, az ott működő vágóhíd szennyvíze miatt, túllépi a "bűvös" 2000-es értéket.)

91/271/EGK irányelv: Agglomerációk méret szerinti csoportosítása (a Bizottság 93/481/EGK határozata alapján)

- I. 2 000 ≤ LE ≤ 10 000
- II. 10 000 < LE ≤ 15 000
- III. 15 000 < LE ≤ 150 000
- IV. > 150 000 LE

Előírások:

- 1) A tagországoknak a település méretétől függő határidőig ki kell építeniük a szennyvízcsatorna hálózatot.
- 2) A csatornán összegyűjtött szennyvizet, legalább biológiailag megtisztítva szabad a befogadó felszíni vizekbe vezetni.
- 3) Ha a befogadó érzékenynek minősül, a biológiai tisztításon felül még a nitrogén és foszfor tartalom (tápanyag) határértékre való csökkentése is szükséges.

Bevezetendő fejlesztések	Teljesítési határidők		
	1998 vége	2000 vége	2005 vége
Csatornázás	>10 000 LE, érzékeny	>15 000 LE, normál és kevésbé érzékeny	> 2 000 LE, mindenütt
Biológiai tisztítás		>15 000 LE, normál és kevésbé érzékeny	> 2 000 LE, mindenütt
Tápanyag eltávolítás	> 10 000 LE, érzékeny	-	-

Ha a csatornán összegyűjtött szennyvíz 2000 LE-nél kisebb településen történik a fentiek vagy egyéb megfelelő tisztítási technológia alkalmazása szükséges

1 Dég

2.300 fő

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

2 Enying	7.300
3 Kisláng	2.650
4 Lajoskomárom	2.400
5 Lepsény	3.300
6 Mátvásdomb	817
7 Mezőkomárom	1.024
8 Mezőszentgyörgy	1.450
9 Szabadhidvég	906
Kistérség lakónépessége:	21.739 fő

Mindezek alapján kijelenthető, hogy a szennyvízkezelési probléma továbbra is célfeladat.

6.2.5. Vízszennyezés, vizgazdálkodás

A vízellátás vonatkozásában a fejlesztési feladatokban ma a mennyiségi ellátás megoldása a legfontosabb. A minőség biztosítása kerüli előtérbe a vízellátás fejlesztési feladatai körében.

- o A bejelentési kötelezettség nélküli állattartás ellenőrzésére helyi szabályozással kell rendelkezni.
- o A tönkrement vízbeszerzési helyek (felsősorban a fűt kutak) szakszerű eltömése.
- o A csatornázási közszolgáltatás igénybevételét teljes körűvé kell tenni.
- o A mezőgazdasági tevékenység túlzott mértégre felhasználásának csökkentésére tudatosítani kell a lehetőséget, hogy térinformatika segítségével talajminták elemzése révén optimalizálható a vegyszerezés.
- o Meg kell akadályozni a településekről kihordott hulladék (elemek, akkumulátorok, maradék vegyszerek, stb.) illegális lerakását, mely jelentős talajvízszennyezést eredményez.
- o A helyi vízközművek működtetése, a koncessziós pályázat kiírása, elbírálása és a koncessziós szerződés megkötése.
- o A vízi közüzemi tevékenység körében a település ivóvízellátása, a szennyvízkezelés, az összegyűjtött szennyvizek tisztítása, a csapadékvíz elvezetése.
- o A helyi vízrendezés és vízkárelhárítás, az árvíz- és belvízkezelés.
- o A közműves vízellátás körében a települési közműves vízszolgáltatás korlátozására vonatkozó terv jóváhagyásáról és a vízfogyasztás rendjének megállapításáról való gondoskodás.

A települések vezetékes ivóvíz fogyasztási adatai mellé kiszámítottuk a lakások átlagos havi vízfogyasztását. A kistérségre vonatkozó fajlagos statisztikai adat: egy lakásra számított éves vízfogyasztás 35 m³.

Település	Házirtásoknak szolgáltatott víz mennyisége 1000 m ³		Lakásszám	Lakások átlagos havi fogyasztása m ³
	2007			
Enying	238,9	2.765	861	7,2
Dég	72,6	861	1.016	7,03
Kisláng	74,5	876	876	6,11
Lajoskomárom	82,4	1.162	876	7,84
Lepsény	82,7	1.162	876	5,93
Mátvásdomb	113,7	290	290	33,84

Béta-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaújváros, Batsányi u. 5.

Tel/fax: (3625) 411 140

E-mail: betaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Mezőkomárom	33,3	411	6,73
Mezőszentgyörgy	26,2	420	5,2
Szabadhidvég	37,9	407	7,76

Forrás: Státinfo

A mátyásdombi adat kiugró, azonban a KSH még nem validálta az adatokat.

5.2.6. Zaj és rezgés

- o a zajterhelési mérőhálózat fejlesztése
- o zajtérképek készítése
- o zórid freonok használatának mérséklése

A zajterhelési mérőhálózat fejlesztése és zajtérképek készítése meghaladja a települések lehetőségét. A 280/2004. (X. 20.) Korm. rendelet 1. § (3) a) szerint a kistérség települései stratégiai zajtérkép és intézkedési terv készítésére nem kötelezettek.

A 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 1. számú melléklete szerint zaj- és rezgésvédelmi ügyekben az 56 vendéglátás, 90 alkotó-, művészeti szórakoztató tevékenység, 93 sport, szórakoztató, szabadidős tevékenység a kistérség székhelye szerinti települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik. Ennek értelmében a szórakozó helyek zajhatárérték betartását az önkormányzatoknak kell ellenőrizni, míg a birtogolás az enyngi jegyző hatásköre. A vonatkozó zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 277/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. és 5. sz. melléklete tartalmazza.

6.2.7. Helyi közlekedés

A közlekedésből adódó környezetterhelés mértékének csökkentése egyrészt, korszerű, környezetbarát járművek üzembeállításával, másrészt pedig a portmentes utak arányának növelésével érhető el.

Helyi közlekedés a településeken nincs, a tömegközlekedést biztosító cégeknél környezetbarát járművek üzembeállítására a kistérségnek nincs ráhatása.

6.2.8. Energiaüzemeltetés

Konkrét feladatok:

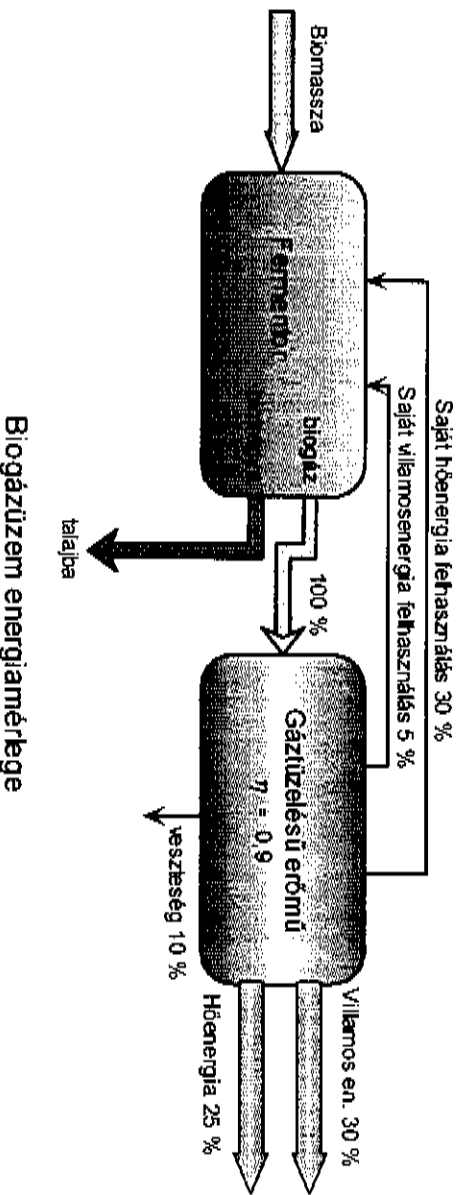
- o a biomassza, a nap- és szélenergia és a geotermikus energia hasznosításának fokozása
- o a közintézmények energiahatékonyságának javítása
- o a háztartások energiahatékonyságának javítása

Az energiahatékonyság elősegítésére a közintézményi épületek vonatkozásában javasolható a 176/2008. (VI. 30.) Korm. rendelet az épületek energetikai jellemzőinek tanúsításáról megfelelési mutatóinak elérésére pályázati támogatás megszerzése. Meg kell jegyezni, hogy távlati EU kövelelmény lesz a középületek „passzív ház”-zá alakítása, melyre már jelenleg célszerű a felkészülés. (Passzív ház: külső energia felhasználása nélkül működtetés.)

Megújuló energiaforrások hasznosítása területén javasolható a kistérség mezőgazdasági hulladékaiknak hasznosítása pl. térségi összefogással biogáz üzem létesítésének segítségével. A biogázüzemben termelt gáz hasznosításával villamos- és hőenergia állítható

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

elő (zöld energia). A biogázüzem létesítése kapcsolódik a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia céljaihoz. Az alábbi ábra egy biogázüzem elvi energia mérlegét mutatja.

Biogázüzem energiámélege

A települések gázfogyasztásának adatait az utóbbi két évre az alábbi táblázat tartalmazza.

Település	Háztartási gázfogyasztás, 1000 m ³	
	2007	2008
Enying	3.023	3.472
Dég	787	815
Kisláng	850	857
Lajoskomárom	1.053	1.225
Lepsény	1.379	1.521
Mátlyásdomb	273	303
Mezőkomárom	335	365
Mezőszentgyörgy	451	436
Szabadhidvég	243	256

6.2.9. Környezettudatos szemlélet

Problémák:

- o tájékoztatás, ismeretterjesztés és képzés hiánya

A környezettudatos szemlélet alakításánál különösen a szervezés területét kell megerősíteni.

Fontos egy intézkedés meghozatala előtt a gazdasági kockázatokat elemezni, azonban bizonyos esetekben a társadalmi elfogadás nélkülözhetetlen. Ajánlott az alábbi megállapítás szem előtt tartása:

Bármilyen környezetvédelmi program akkor lehet sikeres, ha az adott településeken élők magukénak érzik és elfogadják az abban leírt célokat és feladatokat, mivel ezek megvalósítása nélkülük nem lehetséges.

Ennek feltétele a környezettudatos szemlélet kialakítása.

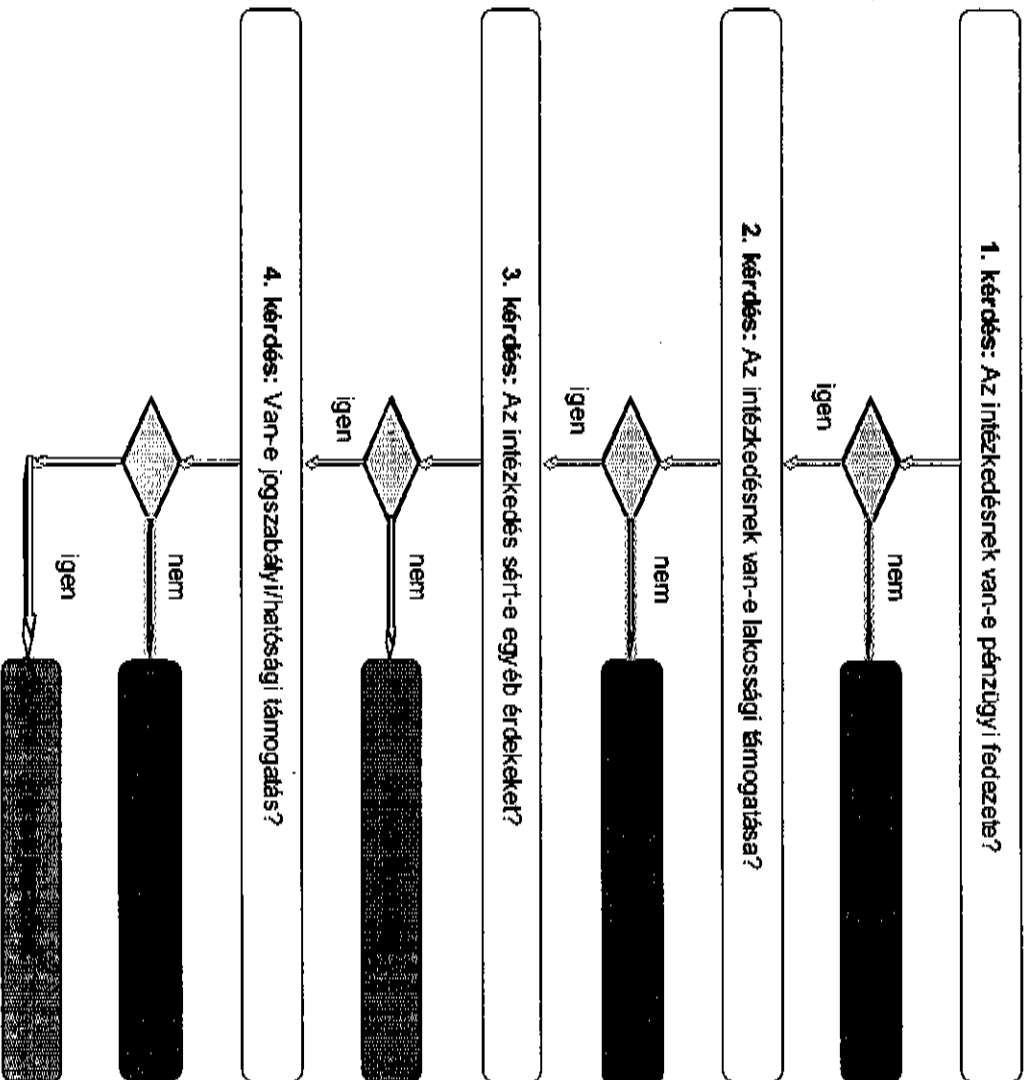
6.2.10. Források

A kistérség településeinek egyes környezetvédelmi célú fejlesztéseire (belterületi portalanított utak, csatornázás) a hátrányos helyzetű kistérségek külön pályázati támogatásokat nyerhetnek el. Az Enyingi kistérség a 311/2007. (XI.17.) Korm. rendelet szerinti hátrányos helyzetű, így a célzott támogatások elnyerésére lehetősége van.

Javasolható, hogy –tekintettel a jelen gazdasági helyzetre és várható alakulására- a környezeti állapot javítására vonatkozó intézkedések meghozatala előtt célszerű megvizsgálni az intézkedések kockázatát mind gazdasági, mind társadalmi oldalról.

Az alábbi döntési fa segíthet az intézkedések kockázatának tisztázásában.

Intézkedések kockázatának megállapítása

Függelék

A kistérség környezeti programjához kapcsolódó anyagok

Nemzeti Éghajlatváltózási Stratégia

2008-2025

NÉS fontossága

A Nemzeti Éghajlatváltózási Stratégia (NÉS) elkészítését az ENSZ Éghajlat változási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve végrehajtási keretrendszeréről szóló 2007. évi LX. tv. (V. 28.) 3. § rendelkezése írja elő. A nemzetközi kötelezettségvállalásokkal összhangban, első alkalommal a 2008-2025 időszakra kell kidolgozni az éghajlat változási stratégiát. A NÉS célkitűzéseit – a kétveleöntként kidolgozásra kerülő – Nemzeti Éghajlat változási Programok fogják megvalósítani. A NÉS illeszkedik a kormány által a 1054/2007 (VII.9) Korm. határozatban elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Stratégiához is.

Az éghajlatváltozás a magyar társadalmat, nemzetgazdaságot fenyegető, cselekvésre kényszerítő kockázat. A sokoldalú elemzések alapján az elkövetkező évtizedekben várhatóan jelentős mértékben megváltozó hőmérséklet- és csapadékviszonyok, az évszakok lehetséges eltolódása, egyes szélsőséges időjárási jelenségek erősödése és gyakoriságuk növekedése veszélyezteti természeti értékeinket, vizeinket, az élővilágot, erdőinket, a mezőgazdasági terméshozamokat, építményeinket, lakókörnyezetünket, a lakosság egészségét és életminőségét egyaránt. Az ENSZ egyik tudóscsoportja azt állapította meg, hogy a klímaváltozás a biológiai sokszínűsége, azaz az élővilág fajgazdagságára gyakorolt hatása szempontjából Magyarország Európa egyik legsérülékenyebb országa.

A NÉS tudományos megalapozását „A globális klímaváltozás: hazai hatások és válaszok” VAHAVA (Változás – Hatás – Válaszok) néven ismert kutatási projekt adja.

A stratégia végrehajtása

Kormányzati feladatok és társadalmi feladatok

A NÉS a 2008-2025-ig tartó időszakra szöli, a tennivalókat a nemzetközi kötelezettségvállalások figyelembevételével jelöli meg. A kormány a NÉS elfogadását követően két évvel, majd ezt követően ötévente végez felülvizsgálatot. A kormány a NÉS végrehajtása érdekében Nemzeti Éghajlat változási Programot (NÉP) fogad el, amely két évre érvényes.

A társadalom különböző szereplői részére eltérő eszközök állnak rendelkezésre, de fontos, hogy az egyes érintettek egymással összefogva, az erőfeszítéseket összehangolva segítsék elő a stratégiában rögzített célok megvalósítását. A táblázat az egyes érintett szereplők részére rendelkezésre álló eszközöket mutatja be:

Állami szervek

megfelelő jogi-gazdasági szabályozó rendszer kialakítása;
támogatási rendszerek felülvizsgálata, átalakítása;
a társadalom szemléletformálásának erősítése, eltérőbe
helyezése, példamutatás;

Régiók

klímaváltozás hatásait is figyelembevevő területfejlesztési
program és koncepció összeállítása;

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Lakosság	fogyasztás, anyag- és energiafelhasználás csökkentése, hatékonyabbá tétele; életmódváltás;• klímabarát közlekedés; • az éghajlatváltozással kapcsolatos tájékoztatás folyamatos figyelemmel kísérése;
Civil szervezetek	a társadalom és a döntéshozók figyelmének felkeltése, folyamatos fenntartása az éghajlatváltozás témakörével kapcsolatban; a döntéshozók munkájában való részvétel, társadalmi ellenőrzés; társadalom mozgósítása, akciók indítása; példamutatás; információk-tapasztalatok cseréje;
Helyi közösségek, önkormányzatok, egyházak	anyag- és energiafogyasztás csökkentése a hatékonyság növelésével párhuzamosan; vállalatok működésének klímabarátta tétele; termékek, szolgáltatás, vállalati profil zöldítése; klímabarát kutatások és fejlesztések, klíma innováció; társadalmi felelősségvállalás az éghajlatvédelem érdekében;
Média	a társadalom és a döntéshozók figyelmének felkeltése, folyamatos fenntartása az éghajlatváltozás témakörével kapcsolatban.
	Úrge-Vorsatz Diána klímakutató, a Közép-európai Egyetem Környezettudomány és Környezetpolitika Tanszékének docense, (az ENSZ-jelentés készítésében résztvevő) kijelentte, hogy ökológiailag Magyarország a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik. A magyarországi átlaghőmérséklet növekedése majdnem másfélszer gyorsabb a globális klímaváltozás mértékénél. A hirtelen lezúduló eső nagyobb károkat fog okozni a jövőben. Az árvizek erősödésének orvoslására a magyar tudósok az Új Vásárhelyi-terv megvalósítását szorgalmazzák. Magyarország világszinten az üvegházhatású gázok kevesebb, mint 0,5%-ának kibocsátásáért felelős, ugyanakkor Magyarországot erősen sújtja a felmelegedés, egyre szárazabbá válik az éghajlat. Európában Magyarország a legveszélyeztetettebb a csapadékmennyiség csökkenésének szempontjából.

Nemzeti Környezetvédelmi Program III. (tervezet)

A 2009-2014 közötti időszakra vonatkozik, a program az Országgyűlés előtt van.

A kistérségre vonatkozó főbb elemek

5.2. Éghajlatváltozás

Fő célkitűzések

Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentése.

Az energiahatékonyság és energiatakarékosság növelése.

Az üvegházhatású gázok megkötésének növelése a szabad talajfelszín és növényborítottság növelésével.

A kedvezőtlen ökológiai és társadalmi-gazdasági hatások elleni védekezés az alkalmazkodó képesség javításával, a károk megelőzésével, enyhítésével.

A sztratoszférikus ózonréteg védelme, a kialakult helyzethez való alkalmazkodás erősítése, a kockázatok csökkentése.

A klímatudatosság erősítése.

5.2.1.2. Energiagazdálkodás

Középületek, közintézmények energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási rendszerek modernizálása, épületszigetelés).

Helyi megújuló energiaforrások (biomassza, biogáz, földhő, nap- és szélenergia) lehetőség szerinti felhasználása.

Gazdálkodó szervezetek:

Az energiatakarékosságra vonatkozó intézkedési tervek kidolgozása.

Technológiai fejlesztés a kibocsátások minimalizálása érdekében.

Energiatakarékossági és hatékonysági fejlesztések végrehajtása.

Teljes életciklus elemzés alapján, a működési, illetve a termelési folyamat (ideértve az alapanyag előállítói, beszállítói, raktározó, szállító és értékesítési tevékenységeket is) energiaigényének csökkentése.

Lakosság:

Háztartások energiatakarékos működtetése, energiahatékonyságának javítása (fűtési, hűtési és világítási megoldások, háztartási gépek modernizálása, épületszigetelés).

Életvitelben és fogyasztási szokásokon belül is megjelenő energiatudatos gondolkodás (kialakítása).

5.3.2. Biológiai allergének

Célok

Hosszú távú célkitűzés, hogy az év minden napján, minden egyes településen 30 pollenszem/m³ érték alatt maradjon a parlagfű koncentrációja, és csökkenjen a biológiai allergének okozta egészségi kockázat.

A parlagfű elleni hatékony védelem szervezeti kereteinek fenntartása, fejlesztése.

A mezőgazdasági eredetű és az erdőgazdálkodásból származó kibocsátások csökkentése.

A hazai széndioxid nyelő- és tároló kapacitások erősítése.

A célok elérése érdekében szükséges önkormányzati intézkedések:

Béta-plan Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: betaplan@vnet.hu

Kistérségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Az önkormányzati területeken a parlagfű-mentesítéssel kapcsolatos feladatok végrehajtása.

A parlagfűvel borított területek felderítése, a parlagfű elleni védekezés elmulasztásához kapcsolódó hatósági intézkedések fogantatosítása.

Települési környezetminőség

A település környezeti állapotának jellemzői, a település és a környező táj kapcsolata, a települési infrastruktúra, a szolgáltatások színvonala mind életminőségünket alapvetően meghatározó tényezők.

Az „élhető település” az ott élők számára elsősorban környezeti ártalmaktól mentes, esztétikus, komfortos, megfelelő rekreációs feltételekkel rendelkező, biztonságos lakóhelyet jelent. A környezeti infrastruktúra részét képezi az egészséges ivóvíz szolgáltatás, a szennyvízelvezetés és tisztítás, valamint a rendszeres és szervezett hulladékgyűjtés és -kezelés. Fontos, hogy a településen élők igényeinek kielégítése, a településfejlesztés és rendezés, illetve az infrastruktúra- és szolgáltatásfejlesztés a fenntarthatóság szempontjainak messzemenő figyelembe vételével történjen, beleértve többek között az energiatakarékos és egyúttal „klimaludatos” építést és fenntartást, a környezetkímélő közlekedés elterjesztését, a zöldfelület-gazdálkodási szempontok megfelelő érvényesítését.

Fő célkitűzések – az „élhető települések” jegyében:

A településfejlesztés tudatosabbá tétele, a fejlesztés és a rendezés során a fenntarthatósági szempontok hatékonyabb érvényesítése.

Az épített környezet és a zöldfelületi rendszer védelme.

A települések harmonikusabb tájba illesztése.

A mobilitási igények mérséklése, illetve a mobilitás feltételeinek oly módon történő biztosítása, hogy az ne okozzon egészségkárosító légszennyezést és zajterhelést.

A települések zavartalan működését biztosító környezeti infrastruktúra kiépítése.

Önkormányzatok:

A jogszabályban előírt levegőtisztaság-védelmi feladatok teljesítése, elsősorban a kis tüzelő berendezésekkel kapcsolatosan.

Közreműködés a jogszabály által kijelölt, szennyezett levegőjű légszennyezettségi zónákra készült területi levegőtisztaság-védelmi intézkedési programok ütemezett végrehajtásában (pl. helyi közlekedéssel, lakossági fűtéssel kapcsolatos intézkedések).

Az avar és a kerti hulladék égetésére vonatkozó helyi szabályozás megalkotása.

Szmogriadó tervek készítése, rendszeres felülvizsgálata és az új előírásoknak megfelelő módosítása.

A lakosságot veszélyeztető levegőtminőségi helyzet (szmogriadó) esetén a szükséges intézkedések megtétele (pl. gépjárműforgalom leállítás).

A lakosság folyamatos tájékoztatása.

Gazdálkodó szervezetek:

A kibocsátások minimalizálása érdekében az elérhető legjobb technikák (BAT) alkalmazása és fejlesztése a tudományos-műszaki fejlődésnek megfelelően.

Lakosság:

Háztartási tüzelőberendezések (pl. kályhák, kazánok, konvektorok) és kémény rendszeres karbantartása.

Bélapátn Mérnöki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Kisértségi környezetvédelmi program felülvizsgálata

Tisztább tüzelőanyagok használata.

Fűtőeszközserűsítés.

Gépjárművek megfelelő műszaki állapotának fenntartása.

Takarékos ivóvíz-használat, víztakarékos eszközök használata.

Levegőtisztaság védelem-porterhelés

Az ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózata által monitorozott toxonok pollenszórása

Egyes allergén növények virágzási ideje

Magyar név	Latin név	Allergenitás	Virágzás - Pollenszórás											
			febr.	márc	ápr.	máj.	júni.	júli.	aug.	szept.	okt.			
Dalványa	<i>Alnus</i>	*												
Bodza	<i>Sambucus</i>	**												
Bükk	<i>Fagus</i>	*												
ciprusfélék	<i>Cupressaceae</i>	**												
csalánfélék	<i>Urticaceae</i>	**												
Dió	<i>Juglans</i>	*												
éger	<i>Alnus</i>	***												
eperfa	<i>Morus</i>	*												
emvösök	<i>Umbelliferae</i>	*												
fenyőfélék	<i>Pinaceae</i>	*												
fészkesek	<i>Compositae</i>	***												
fűvek	<i>Poaceae</i>	****												
fűz	<i>Salix</i>	***												
gyertyán	<i>Carpinus</i>	**												
hárs	<i>Tilia</i>	**												
Juhar	<i>Acer</i>	**												
kender	<i>Cannabis</i>	*												
kőrös	<i>Fraxinus</i>	***												
libaloptélek	<i>Chenopodiaceae</i>	***												
töröm, sóská	<i>Rumex</i>	***												
mogyoró	<i>Corylus</i>	***												
nyár	<i>Populus</i>	**												
nyír	<i>Betula</i>	***												
olajfafélék	<i>Oleaceae</i>	**												
ostorfa	<i>Celtis</i>	*												
parlagfű	<i>Ambrosia</i>	****												
piliangócsok	<i>Fabaceae</i>	**												
platan	<i>Platanus</i>	***												
sások	<i>Cyperaceae</i>	*												
gesztenye	<i>Castanea</i>	*												
szil	<i>Ulmus</i>	*												
tiszafa	<i>Taxus</i>	**												
tölg	<i>Quercus</i>	***												
üftű	<i>Plantago</i>	***												
üröm	<i>Artemisia</i>	****												
vadgesztenye	<i>Aesculus</i>	**												

**** nagyon gyakori allergén, igen sokan szenvednek tőle; *** gyakori allergén; ** nem gyakori allergén, keveseket betegít meg

* panaszokat nem okoz illetve allergenitásáról nincsenek adatok

Forrás: ÁNTSZ Aerobiológiai Hálózatának tájékoztatója

Béla-plan Memők Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Te/Fax: (3625) 411 140

E-mail: belaplan@vnet.hu

Közlekedés

A kistérség közlekedési rendszerének fejlesztési tervszöve

M8 gyorsforgalmi út Lepsény-Dunaújváros közötti szakasz. A beruházás besorolása: Gyorsforgalmi út.

A beruházás rövid bemutatása:

Gyorsforgalmi kapcsolatteremtés Magyarország Ny-i és K-i országrésze között. A meglévő M7 autópályát (Lepsény) és a Veszprémig terjedő előző szakaszt köti össze a már megvalósult dunaújvárosi Pentele-hídrhoz csatlakozva a szintén megépülő M8 folytatásához (Dunavecse – Kecskemét – Szolnok), illetve a meglévő országos utakhoz.

A szakasz főbb műszaki paraméterei:

A szakasz hossza 58,5 km. 2x2 forgalmi sáv. Koronaszélesség 26,60 m.

A beruházás előkészítési stádiumban van!

További programok

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

Ide illeszkedik a Mezőföldi Kistérség Agrár és Vidékfejlesztési Programja

Leader program

A Leader a Liaison Entre Actions pour le Development de Economie Rurale francia kifejezésből származó betűszó, amelynek jelentése: akciók közötti kapcsolat a vidék gazdasági fejlesztése érdekében Vagy egy másik megfogalmazásban: összekapcsolt (partnerségen alapuló) akciók a vidék fejlesztése érdekében.

A programok támogatására alakult civil szervezetek

MEZŐFÖLD HELYI KÖZÖSSÉG EGYESÜLET

10 település tartozik hozzá, ebből 2 város, a többi pedig község, illetve falu (Enying, Polgárdi, Kisláng, Mátyásdomb, Dég, Lajoskomárom, Mezőkomárom, Szabadhidvég, Lepsény, Mezőszentgyörgy), összesen mintegy 28 800 fő.

„A stratégiánk a Mezőföld komplex fejlesztését célozza meg. A feldolgozóipar betelepítésével lehetőség nyílik a helyben előállított jó minőségű termékek helyi feldolgozására. Kiemelt célunk a gazdasági fellendülés mellett a természet-, környezet- és tájvédelem. A zöldenergia hasznosítását a környezetünk védelmében kiemelkedően fontosnak tartjuk.”

CEKE- CIVILEK AZ ENYINGI KISTÉRSÉGÉRT EGYESÜLET

Célja a térségi adottságok optimális kihasználásának elősegítése, a szervezetek közötti együttműködés, kapcsolatok szélesítése.

A Virágzó Mezőföldért elnevezésű Leader akciócsoport kilenc civil szervezet, kilenc önkormányzat és hat vállalkozó részvételével alakult. A részt vevő települések: Dég, Igar, Lajoskomárom, Mezőkomárom, Mezőszilas, Sáregres, Szabadhidvég, valamint a Tólna megyei Felsőnyék és Ozora. A társaság vezető szervezetének a Sárét Közalapítványt választották

Az Enyingi és a Székesfehérvári kistérség határán, nyolc település (Enying, Füle, Jenő, Kisláng, Lepsény, Mátyásdomb, Mezőszentgyörgy és Polgárdi) részvételével alakult meg a C8, azaz a Cinacatáji Nyolcak elnevezésű Leader csoport. A társaság vezető szervezete Mezőszentgyörgy, gesztora pedig Polgárdi önkormányzata.

Szakmai szervezetek

A fenntartható fejlődés és a környezetgazdálkodás alapvető feltétele a környezeti ügyek komplex kezelése. Ez az érdekeltek és az érintettek (államigazgatási- és egyéb szakmai szervezetek, önkormányzatok, civil szervezetek, stb.) széles körű együttműködése révén valósítható meg.

A legfontosabb intézmények, szervezetek, amelyek az önkormányzatok környezetvédelmi munkájában partnerként megjelenhetnek:

Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség

8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1.

Postacím: 8002 Székesfehérvár, Pf.: 137

Honlapja: <http://kkdktyf.zoldhatosag.hu>

Tel: 00-36-22/514-300

Fax: 00-36-22/313-564

Közép-dunántúli Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság

8000 Székesfehérvár, Balatoni út 6.

Tel.: +36 (22) 514-000, (22) 315-370,

Fax: +36 (22) 313-275

Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

1021 Budapest, Hűvösvölgyi út 52.

Tel.: 1/200-4066

Fax: 1/200-1168

dinpi@dinpi.hu

www.dinpi.hu

Országos Műemlékvédelmi Hivatal

1014 Budapest Táncsics Mihály u. 1.

Tel: 1/356-9722

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 11.

Postacím: 1860 Budapest, 55. Pf. 1.

Tel.: 1/301-4000

Fax: 1/302-0408

web cím: www.fvm.hu

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Cím: 1011 Budapest, Fő utca 44-50.

Levélcím: 1394 Budapest, Pf: 351

Központi telefonszám: 457-3300

Béte-plan Mémóki Tanácsadó és Környezetvédelmi Bt.

2400 Dunaujváros, Batsányi u. 5.

Tel/Fax: (3625) 411 140

E-mail: betaplan@vnet.hu

Fax: 457-3354

web cím: www.kvym.hu

Fejér Megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat

2481 Valence, Ország út 23.

Telefon:22/589-210, 22/589-213*

Fax:22/589-211

Weboldal: <http://www.ontsz.hu/megye.php?&megye=24>

ÁNTSZ Székesfehérvári, Abai, Enyingi, Gárdonyi Kistérségi Intézete Székesfehérvár
8000 Székesfehérvár, Mátyás király krt. 13.

Telefon: 06-22/511-720

Fax: 06-22/314-090

E-mail: antsz.szfyar@feier.antsz.hu

Jogszabályok

Általános

1995. évi LIII. törvény a környezet védelmének általános szabályairól
2003. évi LXXXIX. törvény a környezetterhelési díjról
1999. évi LXIX. törvény a szabálysértésekről
1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről
- 90/2007. (IV. 26.) Kormányrendelet a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről
- 78/2007. (IV. 24.) Korm. rendelet a környezeti alapnyilvántartásról
- 33/2005. (XII. 27.) KvVM rendelet a környezetvédelmi, természetvédelmi, valamint a vízügyi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól
- 11/2009. (VIII. 5.) KvVM rendelet az állam kizárólagos tulajdonában levő vizek és vízi létesítmények jegyzékéről
- 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról (módosítása: 10/2009. (VII. 30.) KvVM-EüM együttes rendeletek)
- 73/1997. (X. 28.) FM-KTM együttes rendelet a nem halászható (horgászható) halfajokról és vízialakokról, valamint az egyes halfajok szerinti halászati tilalmi időkről
2009. évi LIII. törvény a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságának a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, Aarhusban, 1998. június 25-én elfogadott Egyezményhez kapcsolódó szennyzőanyag-kibocsátási és -szállítási nyilvántartásról szóló, Kijevben, 2003. május 21-én elfogadott Jegyzőkönyv kihirdetéséről
2009. évi LVIII. törvény az építési beruházások megvalósításának elősegítése érdekében egyes törvények módosításáról
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

Vízügyi jogszabályok

1995. évi LVII. törvény a vízgazdálkodásról
- 174/2003. (X. 28.) Kormányrendelet a közműves szennyvízelvezető és -tisztító művel gazdaságosan el nem látható területekre vonatkozó Egyedi Szennyvízkezelés Nemzeti Megvalósítási Programjáról
- 27/2002. (II. 27.) Kormányrendelet a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Program végrehajtásával összefüggő nyilvántartásról és jelentési kötelezettségről
- 6/2002. (II. 27.) Kormányrendelet a Nemzeti Települési Szennyvízelvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programmal összefüggő szennyvízelvezetési agglomerációk lehatárolásáról
- 25/2002. (II. 27.) Kormányrendelet a Nemzeti Települési Szennyvíz-elvezetési és -tisztítási Megvalósítási Programról
- 50/2001. (IV. 3.) Kormányrendelet a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól
- 120/1999. (VIII. 6.) Kormányrendelet a vizek és a közcélú vízi létesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról
- 178/1998. (XI. 6.) Kormányrendelet a vízgazdálkodási feladatokkal összefüggő alapadatokról
- 104/1998. (V. 22.) Kormányrendelet a helyi önkormányzatok címzett és célállomogatósi igénybejelentéséhez kapcsolódó megvalósíthatósági tanulmány tartalmáról és értékelésének rendjéről

59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályiról, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről

123/1997. (VII.18.) Kormányrendelet a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízelléstemények védelméről

10/1997. (VII.17.) KHVM rendelet az árvíz- és belvízvédekezésről

Vízminőség-védelemhez kapcsolódó jogszabályok

220/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól

219/2004. (VII.21.) Kormányrendelet a felszín alatti vizek védelméről

240/2000. (XII.23.) Kormányrendelet a települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületek kijelöléséről

50/2001. (IV. 3.) Korm. rendelet a szennyvizek és a szennyvíztiszta vizek mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól 30/2008. (XII. 31.) KvVM rendelet a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó műszaki szabályokról

27/2005. (XII.6.) KvVM rendelet a használt és szennyvizek kibocsátásának ellenőrzésére vonatkozó részletes szabályokról

Hulladékgazdálkodással kapcsolatos jogszabályok

2000. évi XLIII. törvény a hulladékgazdálkodásról

224/2004. (VII.22.) Kormányrendelet a hulladékkezelési közszolgáltató kiválasztásáról és a közszolgáltatási szerződésről

241/2001. (XII.10.) Kormányrendelet a jegyző hulladékgazdálkodási feladat- és hatásköréről

213/2001. (XI.14.) Kormányrendelet a települési hulladékkal kapcsolatos tevékenységek végzésének feltételeiről

45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rendelet az építési és bontási hulladék kezelésének részletes szabályairól

71/2003. (VI.27.) FVM rendelet az állati hulladékok kezelésének és a hasznosításukkal készült termékek forgalomba hozatalának állategészségügyi szabályairól

23/2003. (XII.29.) KvVM rendelet a biohulladék kezeléséről és a komposztálás műszaki követelményeiről

1/1986. (II.21.) ÉVM-EÜM rendelet a közisztassággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységekről

Levegőtisztaság-védelemhez kapcsolódó jogszabályok

21/2001. (II.14.) Kormányrendelet a levegő védelmével kapcsolatos egyes szabályokról

32/2005. (XII.27.) KvVM rendelet az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos egyes tevékenységek igazgatási szolgáltatási díjairól

7/2003. (V.16.) KvVM-GKM együttes rendelet az egyes levegőszennyező anyagok összkibocsátási határértékeiről 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről 3/2002. (II.22.) KöM rendelet a hulladékok égetésének m szaki követelményeiről, működési feltételeiről és a hulladékégetés technológiai kibocsátási határértékeiről

9/1995. (VIII.31.) KTM rendelet a motorbenzinek tárolásakor, töltésekor, szállításakor és áttöltésekor keletkező szénhidrogén-emisszió korlátozásáról

32/1993. (XII.23.) KTM rendelet a helyhez kötött földgázüzem gázmotorok technológiai kibocsátási határértékeinek és azok alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról

Zajterheléshez kapcsolódó jogszabályok

284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól
280/2004. (X.20.) Kormányrendelet a környezeti zaj értékeléséről és kezeléséről
27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rendelet a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról

Természetvédelmi jogszabályok

1996. évi LIII. törvény a természet védelméről
2000. évi CXII. törvény a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megállapításáról
275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről (Natura 2000)
269/2007. (X. 18.) Kormányrendelet a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól
91/2007. (IV. 26.) Kormányrendelet a természetben okozott károsodás mértékének megállapításáról, valamint a kármentesítés szabályairól
2008. évi LIII. törvény a Washingtonban, 1973. március 3. napján elfogadott, a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény módosításának kihirdetéséről
33/1997. (II.20.) Kormányrendelet a természetvédelmi bírság kiszabásával kapcsolatos szabályokról
70/2007. (X. 18.) KvVM rendelet a Sárréti Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról
7/2007. (III. 22.) KvVM rendelet a magyarországi bioszféra-rezervátumokról
79/2004. (V. 4.) FVM rendelet a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól

